

PAGALBA LENKIJAI

Sunkus galvosūkis Washingtonui

Vytautas Meškauskas

Komunistinės Lenkijos prašymas duoti jai per trejus metus 3-jų bilijonų dolerių paskolą mažais nušimčiais maisto nusipirkimui, Washingtoną pastato prieš sunkų galvosūkį. Ūkiniai sunkumai sukėlė Lenkijoje politinę krizę, kuri sukretė to krašto komunistinę santvarką. Šalia kompartijos ir Katalikų Bažnyčios ten atsirado trečia politinė jėga: nepriklausomos politinės unijos, kurių pavyzdžiu organizuojasi ir kiti gyventojų sluoksniai, visų pirma studentija. Šitokia įvykių raida turėtų nudžiū-

ginti pavergtuosius ir laisvuosius. Vyriausybė ten išsilaiko tik grąšindama sovietų intervencija. Girdi, Sovietų Sąjunga ir kiti jos satelitai negali prileisti socialistinio, skaityk: komunistinio — režimo nuvertimo. Sukilėliai, jei juos taip galima pavadinti, atsikerta, kad jie visai nenori pakeisti socialistinės santvarkos, bet tik duoti jam demokratinę dvasią, didesnę savivaldą, nes dabartinė santvarka privedė prie bankroto.

Jei taip, visi komunistinio režimo priešai turėtų būti suinteresuoti dar didesniu vargu, kuris logiškai turėtų privesti prie visuotinės suirutės ir sovietų imperijos subyrėjimo. Taip galvojant reikėtų tik ramiai sėdėti ir laukti kas bus toliau! Pagaliau pačios JAV yra suunkioje būklėje ir dar vieno bilijono dolerių išmetimas — praktiškai sovietų imperijos išsilaikymui — negali būti pateisinamas pačių JAV interesais.

Yra tačiau ir antra medalio pusė. Visų pirma žmogiški sumetimai. Lenkija, anksčiau didžiausią savo užsienio valiutos dalį pelniusi iš maisto produktų eksporto, šiandien maisto jau nebeeksportuoja. Iš dalies dėl blogo šeimininkavimo, iš dalies dėl penkerius metus iš eilės pasitaikiusio blogo derliaus. Palikta savo va-

(Nukelta į 2 psl.)

Korp! Neo-Lithuania šventės proga prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės, korporantai padėjo vainiką. V. A. Račkausko nuotr.

OK. LIETUVOJE

VYTAUTO DIDŽIOJO
MINEJIMAS TRAKUOSE

Tai turėjo įvykti spalio 27 d., bet buvo uždrausta ten rinktis ir lankytis tuo metu. Tačiau jaunimas neiškentė neapsilankęs. Bet jie rado tiltą į pilį išardytą, kaip nuo kryžiuočių ginantis senais laikais. Milicijos buvo daugiau kaip dalyvių. Grįžti atgal buvo dar ankstoka, tad visi susispietė į bažnyčią, ten atlaikytos iškilmingos pamaldos ir pasakytas tam momentui tinkamas pamokslas, paraginant nepamiršti savų didvyrių. O Vilniuje tuo tarpu prie pilies kalno buvo užversta keli sunkvežimiai žvyro su užrašu: "Remontas".

Korp! Neo-Lithuania šventė

Antanas Juodvalkis

Naujai pakeltieji į senjorus: Vitas Plioplys, Jonas Ruikis ir Jonas Savickas. V. A. Račkausko nuotr.

sų brolių ir seserų, kurie gindami Lietuvos laisvę paaukojo savo gyvybes. Jie žuvo nepriklausomybės karuose, partizanų eilėse, pogrindžio veikloje. Kai kurie buvo ištremiti iš tėvų žemės į Sibiro lagerius. Jų mirtis nėra paprasta nei pamirštama. Jie savo kančia ir patriotizmu išugdė dvasioje nepalaužiamą jaunąją kartą ir davė mums jėgų siekti tautos laisvės, gervės ir Lietuvos nepriklausomybės.

Gerbdami už laisvę žuvusius patriotus, prisimename ir visus Korp! Neo-Lithuania mirusius kolegas-es, kurie prieš mus išėjo amžinybėn."

Žuvusius už tėvynės laisvę ir mūsų mirusius korporantus pagerbė susikaupimo minute.

Iš Jaunimo Centro, dalis korporantų nuvyko į kapines ir prie korporantų kapų padėjo po gėlytę bei suskalbėjo maldele.

Vakare, Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio valdyba, šventę tęsė Lietuvių Tautiniuose Namuose. Įnešta vėliava ir sugiedotas Lietuvos himnas. Pirm. Gražina Gražienė pradėdama iškilmingą sueigą, prisiminė korporacijos steigėjus, okupantų teriojamą tėtė (Nukelta į 3 psl.)

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje paminėjo 58-tą metinę sukaktį. Pamaldos už mirusius neolitanus-es buvo tėvų jėzuitų koplyčioje. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. P. Daugintis, S. J.

Po mišių, visi dalyviai susirinko prie Laisvės paminklo, kur buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę ir prisiminti mirusieji korporantai-es. Padėtas gyvųjų gėlių vainikas ir sugiedotas Lietuvos himnas. Padalinio pirm. Gražina Gražienė tarė šiuos žodžius: "Susirinkome pagerbti mū-

Dailės premija paskirta Viktorui Vizgirdai

JAV LB Kultūros Taryba paskyrė dail. Viktorui Vizgirdai 1000 dol. dailės premiją. Jury komisiją sudarė dailininkai: Romas

Viesulas, Albinas Elskus, Aleksandra Kašubienė, Vida Krikštolaitytė ir Petras Vaškys. Premijos mecenasas — Lietuvių Fondas.

Dainavos ansamblio lapkričio 22 d. suvaidintas Clevelande muzikinis veikalas — opera "Čičinskas" sutraukė daug publikos. Plačiau apie šį pastatymą bus kituose numeruose.

J. Garlos nuotr.

Rūpesčiai dėl Lenkijos Vokietijoje ir Prancūzijoje. - Britų patarimai Reaganui užsienio politikos srityje.

Lenkijos likimas sudaro rūpesčių ne tik Washingtonui, apie jį užpereitą savaitę Paryžiuje tarėsi V. Vokietijos kancleris Schmidtas su prezidentu Giscard d'Estaing, o pereitą savaitę - su britų premjere Margaret Thatcher, jai vienišint Bonnoje. Tuo tarpu, kai britai Carteriui prezidentaujant laikėsi JAV šono, Vokietija ir Prancūzija pradėjo galvoti apie daugiau 'europinė' politiką, kurią Prancūzija varo nuo de Gaulle laikų. Po invazijos į Afganistaną, Schmidtas ir Giscard pareiškė, kad 'detente negalės išlaikyti dar vieno tokio smūgio'. Tokiu atveju abu kraštai 'susigriebyt' užtikrinti savo saugumą ir gintų tarptautinį stabilumą. Abu vadai tada sutarė, kad sovietų karinė intervencija į Lenkiją būtų paskutiniu smūgiu 'detentei'.

Kaip žinia, europiečiai mažai kuo prisidėjo prie dalinių JAV sankcijų sovietams. Prancūzai aiškino, kad per daug nereaguodami į Afganistano įvykius jie padarė didesnę spaudimą, negu reaguodami. Prancūzijos prezidentas palaikė artimą kontaktą su pavartytu Lenkijos valdovu Edwardu Giereku, buv. angliakasiu Belgijoje, turinčiu simpatijų prancūzų kultūrai. Giscardui atrodė, kad per Lenkiją jis turės tam tikrą prietilį santykiams su pačia Sovietija. Prancūzijos užsienio reikalų ministeris rugsėjo 30 d. kalbėdamas senate, viešai išpėjo apie detentei pavojų Lenkijos įvykių raišoje. Vokiečiai susilaukė nuo bet kokių viešų pareiškimų, apie savo susirūpinimą išpėjo Maskvą diplomatiniais kanalais.

Sovietų invazijos į Lenkiją atveju, abu kraštai sustiprintų savo karines pajėgas. Kol kas, kaip žinia, vokiečiai nenori didinti savo išlaidų tiems reikalams nė 3%, sutartais su kitomis NATO valstybėmis. Vakarų Vokietija galėtų paveikti daugiau ūkiškai - Sovietija jau dabar jai yra skolinga apie 7 milijonus dolerių. Taip pat (jau buvome pranešę) V. Vokietija sutiko duoti Lenkijai 1.2 milijonų DM kreditą, kas turėtų kiek padėti Lenkijai išsilaikyti ūkiškai.

Kitos Europos valstybės pasirinko neutralių stebėtojų rolę. Jei sovietai svajoja tarp europiečių ir amerikiečių įvairyti kyla, Lenkijos okupacija tam tikrai negalėtų padėti.

Londoniškis savaitraštis The Economist, kuris rekomendavo Reagano išrinkimą JAV prezidentu, dabar po rinkimų duoda jam nemokamus patarimus. Savaitraštis samprotauja, kad daugiausia rūpesčių Reaganas turės su Rusija. Carterio 'nepamatuotas komu nismo bijojimas', išreikštas 1977 metais, priklauso jau istorijai. Siame dešimtmetyje Rusija kariškai bus stipresnė už Vakarų. Antra vertus - Rusija sparčiai artinasi prie

trigubos krizės, išsauktos netinkamos ekonomijos, socialinių ir rasinių neramumų viduje ir sukilimų imperijoje. Dėl to Vakarai turi kuo greičiausiai sustiprinti savo apsiginklavimą, kad sovietams neateitų noras išnaudoti savo laikiną karinį pranašumą, bet kartu neužkirsti kelio susitarinimui su Rusija, jei ji tokio nuodžiū išskotų.

Sparčiai ginkluojantis galima priminti rusams, kad ir jie turi lengvai pažeidžiamą vietą. Rusai aiškina, kad jų karinė jėga duoda teisę padidinti savo įtaką likusiame pasaulyje. Iš tikro - jie turi sunkumų kontroliuoti tai, ką jau turi. Priemonės, kuriomis Vakarai gali bandyti išnaudoti Rusijos silpnumą, yra įvairios, pradedant ekonomine pagalba liberališkiesiems režimams - kaip Lenkijos, ginkluojant sukilėlius (Afganistane, Combodijoje) ir padrašinant norinčius sukilti (Kuboje ir Pietų Jemene). Bet reikia duoti rusams suprasti, kad tų priemonių panaudojimas yra susijęs su jų pačių elgesiu.

Svarbu tačiau neduoti rusams įsivaizduoti, jog jie yra jau apsupti, nes tuo atveju jie namys, kad jiems reikia kariauti dabar ar niekad. Tai kaip tik liečia JAV santykius su R. Kinija. Kol kas Vakarų ir norinčios iš Mao palikimo išsivaduoti Kinijos interesai yra paraleliai. Tačiau tai neliks amžinai. Sustiprėjusi Kinija gali būti problema ne tik sovietams, bet ir Vakarams. Už tat sąjungą su Kinija neturėtų užkirsti kelio Rusijos susitarinimui su Vakarais, kurio jie gali pradėti ieškoti apie 1990 metus. Vaizdžiai tariant, rusams reikia grąšinti pagaliu iki šio dešimtmečio vidurio, kada jų karinis pranašumas bus išlygintas, o po to - juos viliotų morka.

To siekdamas Reaganas turės susidurti su paradoksu. Ne paisant jo nepasitenkinimo SALT-II sutartimi, jam reikalingas koks nors sutarimas su sovietais, kuris kiek prilaikytų atominį apsiginklavimą, nes Amerika šiuo metu turi kreipti didesnę dėmesį į balanso išlyginimą konvencionaliniuose ginkluose. Be to, jam reikia nuraminti ir europiečius, duodant suprasti, kad ginklavimosi lenkynės turi ir savo stabdį.

Dėl to savaitraštis pataria Reaganui duoti sovietams suprasti, kad jis praktiškai laikysis neratifikavotos SALT-II sutarties, kurios laikas vis tiek jau baigiasi (nuo jos pasirašymo Vienoje praėjo 17 mėnesių o protokolas apriboja 'skrendančias bombas' baigiasi jau kitais metais), jei rusai sutiktų tuojau pat pradėti pasitarimus dėl SALT-II ir pusė sutarties. Yra šansų, kad rusai su tuo gali sutikti, nes ginklavimosi lenkynės jų ekonomi-

jai yra didesnė našta kaip Amerikos.

Po Vietnamo karo Vakaruose buvo išgalėjusi pažiūra, kad Amerika savo pasaulines problemas turi siekti išspręsti gudria politika ir diplomatija, o ginklais ji turėtų ginti tik tokias gyvybiniai svarbias vietas kaip Vakarų Europa ir Japonija. Reagano išrinkimas liudija, kad tasai periodas praėjo, tačiau tai dar nereiškia, kad prieš pradendant švaistytis kardu nereiktų pirmiau išnaudoti visas politines galimybes.

PAGALBA LENKIJAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

liai Lenkija turėtų patirti, jei ne badą, tai tikrai didelį maisto trūkumą, kuris neleistų pasidžiaugti įgytomis laisvėmis.

Faktinai Lenkija JAV ūkišką paramą pradėjo gauti jau Eisenhowerio administracijos laikais. Pereitais fiskaliniais metais, pasibaigusiais rugsėjo 30 dieną, Lenkija buvo gavusi 550 mil. dol. kreditą pirkti maisto ir pašaro produktus iš JAV per valdišką Commodity Credit Corporation. Dabartiniams metams Carterio administracija yra kreditą padidinusi iki 670 milijonų, o sekantiems Valstybės Sekretorius Muskie jau pasiūlė tą kreditą padidinti iki 900 mil. dol. Tai gi jau visai netoli prašomo vieno bilijono.

Po sausio 20 d. galvosūkis, kaip ir kiek remti Lenkiją, atiteks Reagano administracijai. Rėmimo šalininkai aiškina, kad pagalba būtina reikalinga, nes ji palaiko Lenkijos pastangas išsilaikyti didesnę savivaldą. Juk ir Vakarų Vokietija, kaip jau buvome pranešę apžvalgoje, davė bilijono DM kreditą. Kreditą galima neoficialiai susieti su politinėmis sąlygom. Sovietų intervencijos atveju ji gali tuojau nutraukti. Tokiu būdu, nors galutinam rezultate padedama Sovietijos imperijai išsilaikyti, bet kartu suvaržomos ir jos rankos.

Oficialiai, žinoma, sovietų propaganda pas save namuose ir satelitinėse valstybėse, įskaitant ir Lenkiją, aiškina, kad neramumus sukėlė disidentai. Faktinai, nors sovietų režimas visiems labai nusibodo, Lenkijoje pvz. už kompartiją per laisvus rinkimus balsuotų tik 3%, iškėlusiu galvas disidentų net pačioje Lenkijoje yra labai nežymus skaičius. Toji propa-

Iš kitos pusės

PLB valdybos pirmininkas išsiuntinėjo savo institucijos 23 psl. veiklos raportą. Jau pirmasis puslapis, atspausdintas ant PLB blanko, skamba įspūdingai. Per visą kairįjį pakraštį nusitęsė įvairiausių pareigūnų pavardės ir titulai. Pavyzdžiui atstovas Washingtono, D. C. minimas A. Gureckas, o Jungtinėse Tautose Bronius Bieliukas. Bet prie ko jie iš tikro akredituoti ir kas jų paskyrimą priėmė, lieka paslaptis. Abejonių sukelia ir 'kraštų pirmininkai'. Italijos pirmininku minimas prel. V. Mincevičius, o Kolumbijos Jonas Pikčilingis. 20 psl. tačiau teigiama, kad "PLB reguliariai informuoja Italijos LB pirmininką prel. Vincą Mincevičių, TAČIAU IŠ ITALIJOS GAUNAMA LABAI MAŽAI ŽINIŲ". Taip pat "reguliariai informuojamas Kolumbijos pirm. Jonas Pikčilingis, TAČIAU IŠ JO NEGAUNAMA ŽINIŲ". Jau tai verčia raportą skaityti atsargiai, atskiriant grūdus nuo pelų. Taip PASAULIO LIETUVIS pristatomas, kaip "turįs didžiausią prenumeratorių ir skaitytojų šeimą", tačiau pačiame tame leidinyje rašoma, jog PL pasiekia "BEVEIK TRIS TŪKSTANČIUS SKAITYTOJŲ t. y. jo tiražas toli gražu nėra didžiausias mūsų leidinių tarpe. Nebent aiškintumėm, kad kitų leidinių skaitytojai nesudaro šeimos, o PL sudaro. Pasirodo, kad to leidinio redaktoriai dirba "veltui, visą savo laisvalaikį ir dažnai kitą laiką (naktis...) skirdami Pasaulio Lietuvui, vedami idealizmo ir meilės lietuviškai spaudai". Išėitų, kad kitų laikraščių bendradarbiai dirba pasipelnymo tikslais ir ko gero... tik dienomis.

Yra raporte ir kitokių dalykų, prie kurių jau buvome sustoję ir dar sustosime šioje vietoje. Šiuo kartu reikia užbaigti pastebint, kad tas raportas iš tikro yra biurokratinis šedevras. Kas kur nusičiaudėjo — kreditas priklauso tik PLB.

gandos kryptis leidžia spėti, kad Maskvai nutarus pavartoti jėgą, užsienio pagalba galėtų būti geriausiai pretekstu. Jei taip, kam ją duoti? Tas daugelis 'jei', galvosūkį dar daugiau apsunkena.

Jį sprendžiant sunku tikėtis principų įgyvendinimo. Vokietijos 'geležinis kancleris' Bismarckas, laikomas vienu gudriausių visų laikų politikų, sykį aiškino:

"Valstybininkas, kuris nori vesti užsienio politiką pagal tvirtus principus yra panašus į žmogų, kuris

bando prasiskverbti per tankų mišką horizontaliai laikydamas ilgą baslį."

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

BAKER

UNIVERSITY OF DELAWARE

Two years experience or combination of experience & training required in bakery involving all phases of baked goods. Excellent working conditions. Fringe benefits & salary. Hours 12 midnight to 9 a.m.

Apply in person at 401 Academy St., Newark, Del. 19711 or call 302-738-2514.

Equal Opportunity & Affirmative Action Employer, which encourages application from qualified minority groups & women. (42-44)

HOUSEKEEPING SUPERVISOR

4 P.M. to 12:30 A.M.

Immediate full-time evening position available in a large West Side hospital. One year minimum hospital experience necessary. NEHA certification preferred or presently working toward certification. Excellent salary and fringe benefits. Applications accepted from 9 to 11 A.M. and from 1:30 to 3:30 or phone for appointment.

Personnel Department
476-7169

FAIRVIEW GENERAL HOSPITAL

18101 LORAIN AVE.
Cleveland Ohio 44111

Equal Opportunity Employer M/F/H

ATTENTION TOOLMAKERS

Come to scenic New England where an established wire products manufacturer needs 1st and 2nd class Toolmakers. Must have at least 10 years experience in producing tooling, jigs, and fixtures from sketches and blueprints. Four slide, press tool and progressive die experience a must. Job requires follow thru with set-up for production. We are a 60 year old job shop located in central Mass. making formed and welded wire products. Please send resumes including phone number to:

Personnel Dept.

Marlboro Wire Goods Co.

406 Lincoln St.

Marlboro, Mass. 01752

an equal opportunity employer

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų užrij ir kalbą redakcija neatsako.

NEPAMIRŠKIME DIRVOS

Nuo ateinančių metų pradžios, Dirvos prenumerata yra pakeliama iki \$17 metams Vilties Draugija ilgai svarstė šį reikalą prieš priimant nutarimą, peržiūrėdami motyvus už ir prieš prenumeratos pakėlimą. Ir reikia sutikti, jog ir pakelta prenumeratos kaina šiais infliacijos laikais yra palyginti žema.

Be jau žinomų motyvų, prenumeratos kainos pakėlimas turėjo dar vieną, kurio iki šiol nenorėta viešai ryškinti. O jis labai paprastas. Jeigu iki šiolei neturėjome didelių sunkumų laikraščio pajamoms su išlaidomis suvesti, tai buvo tik todėl, jog vertėmės kaip galint daugiau susispausdami. Pav. po gaisro Dirvai atsistatyti ištikimieji rėmėjai sudėjo apskritutę sumą, iš kurio turėjome galimybę įsigyti savo patalpas. Optimistai gundyte gundyte: užpirkite gerame rajone prabangias patalpas, bus patogumas ir reprezentacinis pasididžiavimas, jeigu truks šimto ar daugiau tūkstančių, paprašysite - ir žmonės sudės!

Vilties Draugijos valdybos, kuri vykdė namo pirkimą, galvojimas buvo daug realesnis, kad negalima žmonių dosnumo išnaudoti be didelio reikalo - ir dar norint kitiems prašmatniau pasirodyti. Rėmėjai nėra labai svarbu, kad redaktorius turėtų puošnų, moderniais baldais apstatytą ir dideliais langais į gražų vaizdą svečiams priimti kambarį. Daug svarbiau, kad būtų - kad ir kuklios - normaliam darbui pakankamos sąlygos be nuolatinio elgetavimo, kad susirinkus pinigų namo paskolai mokėti. Tuo principu remiantis, atsikūrimas po gaisro nesudarė rūpesčių ateičiai.

Kol galėjome, vertėmės su mažiausiu redakcijos ir administracijos personalu. Bet, atrodė, artinamės prie liepto galo. Yra reikalas kada nors, o gal ir artimoje ateityje, surasti redaktoriui talkininką, kuris padirbėjęs keletą metų būtų pajėgus perimti savarankišką laikraščio redagavimą. Tokį pavaduotoją turime susirasti išeišvijos jaunuomenėje, o naujam etatui išlaikyti reikės papildomų lėšų.

Dar daugiau. Ligi šiolei Dirva ir leidžiamos knygos būdavo renkamos senuoju būdu - linotipu ir prieš penkiolika metų išgyta foto-kompiuterio principu veikiančia mašina. Spaudos technikai paskutiniame dešimtmetyje iš pagrindų pasikeitė, linotipas laikomas tiek atgyvenusia priemone, kad jau sunku begauti ir atsar-

ginių dalių susidėvėjusioms pakeisti. O be to, turimam linotipininkui artėjant į pensijos amžių, nebūtų lengva ir jam pakaitalą surasti. Teks žvalgytis ir įsigyti papildomai naują ir modernesnę, nei prieš penkiolika metų nusipirkta, kompiuterinę rinkimo mašiną. Aną įsigijome, kada Dirva šventė savo 50-ties metų sukaktį. O atžymėdami sukaktį rėmėjai buvo ypatingai dosnūs!

Panašaus dosnumo tikimės sulaukti ir šiais sukaktuviniiais metais, kai iškyla reikalas būtinai reikalas pasistengti, kad laikraštis pajėgtų ne tik nugalėti gyvenamo meto infliacinius sunkumus, bet ir užsitikrintų pagrindą ateičiai. To siekia leidėjai. Tikime, kad ir Jūs visi to paties linkite.

Todėl drįstame kreiptis į visus su dideliu prašymu - skirkime šiandien pagal išgalės savo auką Dirvai šventiškai apdovanoti. Kiekviena suma bus priimta su lygiu dėkingumu, nes vienam nuo savo pragyvenimo atitraukta penkinė yra nemažesnis pinigas, kaip kitam gal šimtas-kitas išimtas iš einamosios sąskaitos. Jūsų parama ir širdingumas padėjo Dirvai nugalėti sunkumus ir išsilaikyti iki šiolei, tik Jūsų visų parama ji galės turėti ir užtikrintą rytoj. Tebūnie Dirvos išlaikymc rūpestis mūsų visų rūpesčių!

Yra dar vienas būdas sukaktuvinei Dirvai paremti. Jis jums šiandien nė cento nekaštuotų, bet laikraščiu kada nors ateityje būtų labai reikšmingas ir nemažiau svarbus. Savo pavyzdžiu ji panaudoti skatina tokie dideli Dirvos gerbėjai kaip a. a. - Juozas Bačiūnas, Kazys Karpis, plk. Tomas Vidugiris, Pranas Bastys ir daug kitų, kurių šiandien jau nebeturime savo tarpe. Dar gyvi būdami, jie pasirūpino, kad po jų mirties dalis palikimo atitektų Dirvai. Ir taip, pagal jų testamentus, Dirvai atiteko apskritos palikimo sumos, palengvinusios likusiems laikraščio tęstinumo našta.

Daugelis artinamės į savo gyvenimo saulėlydį. Apdairiai tvarkydami, beveik kiekvienas esame vienaip ar kitaip apsidraude, o jaunąja saviškių kartą išmokslinę ir ap rūpinę taip, kad mūsų išsiskyrimo atveju ji gyvens geriau, negu mes turėjome, kada atvykome į šį kraštą. Tūkstančių (ar keliais) didesnį ar mažesnį palikimą gauti - gal jiems nebesudarys didelio skirtumo. Tačiau toji palikimo

Iškilmingame posėdyje, Lietuvių Tautiniuose namuose, naujoji Chicagos skyriaus valdyba perima pareigas. Iš kairės: Alvydas Arbas — arbiter elegantiarum; Jūratė Tautvilaitė — sekretorė; Cezaris Modestas — vyriausios valdybos pirmininkas; Gražina Gražienė — skyriaus pirmininkė; Algis Jurkūnas — vicepirmininkas; Antanas Juodvalkis — išdininkas ir Algis Modestas — tėvūnas. Prie vėliavos: Edas Modestas, Juozas Mikužis ir Jurgis Lendraitis.

V. A. Račkausko nuotr.

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

vyne ir spaudoje laikomus lietuvius. Susikaupimo minute prisiminti mirę Korp! Neo-Lithuania nariai. Vicepirm. Linas Regis perskaitė senjorų sueigos nutarimą, kuriuo į senjorus pakelti šie junjorai: Vitas Plioplys, Jonas Ruikis ir Jonas Savickas. Arbiter elegantiarum dr. Alvydas Arbas, lydymas tėvūno Algio Modesto, nuėmė junjorų kepuraites ir tėvūnas atsiveikino su buv. junjorais.

Spalvingu ceremonijū metu, visiems dainuojant spalvų dainą — Lietuva brangi, vadovaujant vyr. dainininkui Antanui Plytnikui, pirm. Gražina Gražienė, asistuojama arbitro dr. Alvydo Arbo, uždėjo spalvas ir priėmė priesaiką. Nuskaubėjęs p a s k utiniams priesaikos žodžiams TIK MAN DIEVE PADEK ir pabučiavus vėliavą, pasipylė plojimų audra.

Naujuosius senjorus pasveikino padalinio pirm. Gr. Gražienė ir vyr. Valdybos pirm. Cezaris Modestas. Pa-

keltųjų vardu žodį tarė Vitas Plioplys.

Po to, naujoji valdyba perėmė pareigas ir pirm. Gražinai Gražienei tarus žodį, sueiga baigta studentų himnu GAUDEAMUS.

Korp! Neo-Lithuania metinė šventė praėjo pakilioje nuotaikoje, nors vis dar dominavo senoji "gvardija", bet nedaug atsiliko ir patys jaunieji. Korporacijoje, kaip ir bendrai lietuvių veikloje, pasigendame jaunuosios kartos. Žinome, kad jie užimti atžalyno auginimu, bet turėtų rasti laiko ir bendriesiems lietuvių reikalams. Yra ir gražių užmačių, bet dauguma užsidarė šeimos ar draugų rateliuose ir per mažai rodosi bendroje lietuvių veikloje. Prieš 30-40 metų ir dabartiniai

pensininkai turėjo tas pačias problemas, net sunkesnė aplinkybėse, bet rado laiko ir noro jungtis į bendrą lietuvių gyvenimą.

Po iškilnių visi šventės dalyviai pavakarieniavo ir pasišoko, grojant neolituonių orkestrui, kurio vadovu yra Algis Modestas. Atgijo senoji korporantiška nuotaka ir išsillejo lietuviška daina. Ypač gražiai skambėjo tradiciniai "grybai", vedami Vaclovo Mažeikos.

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė — Gražina Gražienė (perrinkta antram terminui), 7025 S. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 776-8780, vicepirm. — Algis Jurkūnas, sekretorė Vita Girdvainienė, kultūriniam reikalams — Jūratė Tautvilaitė, išdininkas — Antanas Juodvalkis.

Naujai pakeltųjų į senjorus vardu V. Plioplys įteikia dovanėlę tėvūnui Algiiui Modestui. V. A. Račkausko nuotr.

GRUODIS SPAUDOS MĖNUO

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba šių metų gruodžio mėnesį skelbia

SPAUDOS MĖNESIU.

Tą mėnesį užsisakykite lietuvišką laikraštį ar žurnalą. Praturtinkime savo knygynus lietuvių autorių kūriniais. Paremkime spaudą aukomis. Panaudokime laikraščio, žurnalo prenumeratas ar knygas kaip kalėdines kovanas savo šeimos nariams, giminiams, bičiuliams.

Lietuvių Bendruomenės Apylinkių valdybas prašome organizuoti talkas, garsinimus, kad Spaudos Mėnuo neliktų tik žodis be vaisių.

JAV LB Kultūros Taryba

(al)

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ RINKIMINĖ VEIKLA

Amerikos Prezidento, senatorių, kongreso atstovų ir kitų valstybės pareigūnų rinkimams praėjus, pravartu pažvelgti kaip lietuviai prie šių rinkimų prisidėjo ir kiek tai mūsų lietuviškais veiksmais atei-tyje galės padėti.

Los Angeles miesto bei apylinkių lietuviai susibūrę į Lietuvos Respublikonų klubą jau gana senokai veikia. Šiais rinkiminiais metais klubas ypatingai stipriai ir gana reikšmingai išvystė savo veiklą. Klubas priklauso Lietuvos Respublikonų Federacijai (centras yra Chicagoje) ir čia, vietoje, California Republican Heritage Group Council.

Metų pradžioje iš klubo narių buvo sudarytas specialus Reaganui į Prezidento kandidatatus išrinkti komitetas. Į šį komitetą buvo pakviesti patyrimo turintys asmenys ir šiuo metu aktyvūs organizacijų vadovai bei veikėjai. Stengtasi plačiąja visuomenę painformuoti per lietuvių radio, spaudą, 'Lietuviai Amerikos Vakaruose' ir per didžiuosius lietuvių laikraščius Dirva, Draugą ir Naujienas.

Propaganda yra didelis dalykas, tačiau ir pinigai buvo reikalingi. Šiam reikalui, filmų ir televizijos artistės Rūta Lee gražioje rezidencijoje buvo surengta popietė piniginių vajuos pravedimui. Šiame subuvime dalyvavo apie 120 asmenų ir buvo surinkta virš \$6,000, kuriuos įteikė 'Reagan for President' Kalifornijos Centro komitetui. Lietuvių auka buvo viena iš didžiausių, palyginant su kitų tautybių komiteto surinktomis aukomis, Gauta maloni padėka ir gražūs įvertinimai.

Tuo laiku vyriausia būstinė Reaganui į Prezidentus kandidatatus išrinkti buvo Los Angeles mieste. Jai reikėjo savanorių pagelbininkų, taigi ir lietuviai buvo pakviesti savanoriškam darbu. Čia daugiau siai padirbėti teko pačiai klubo pirmininkei Liucijai Mažeikienei. Per darbo valandas praleistas Reagano būstinėje, jai teko asmeniškai kalbėti su pačiu Reaganu, jo žmona bei šeimos nariais, Bush ir kitais respublikonų partijos aukštais pareigūnais. Asmeninė pažintis vėliau daug padėjo mūsų lietuviškiems reikalams atlikti. Pav. Vasario 16 d. minėjimui Los Angeleje, tarpininkaujant pirm. L. Mažeikienei buvo gautas Reagano sveikintimas-telegrama. Taip pat jos pagalba buvo parūpinta Sešto sios Tautinių Sokių šventės (Chicagoje) leidiniui Reagano nuotrauka ir sveikintimas.

Klubo nariams teko dalyvauti įvairiuose minėjimuose bei konvencijose, San Diego Kalifornijos respublikonų konvencijoje, Los Angeles miesto Reagan pristatymo ir jo gimtadienio minėjime, California Republican Heritage Group Council padėta suruoti minėjimą. Clevelande Heritage Group Council konferencijoje dalyvavo pirm. L. Mažeikiene ir inž. Jonas Venckus.

Respublikonų partijos konvencijoje (Detroite) išrinkus Reaganą kandidatatu į Prezidentus ir jam pakvietus Bush vice-prezidento kandidatūrai, mūsų lietuvių specialus komitetas irgi užbaigė savo darbą ir tuo pačiu nustojo egzistavę. Jo tolimesnį darbą tęsė Lietuvių Respublikonų Klubu valdyba, glaudžiai bendradarbiaudama su Lietuvių Respub-

likonų Federacija (Chicagoje) ir California Republican Heritage Group Council.

Pasirengimas lapkričio 4 d. rinkimams pareikalavo daug darbo ir energijos. Reikia pasidžiaugti, kad visi Lietuvių Respublikonų Klubu valdybos nariai, o taip pat ir visi nariai mielai talkininkavo visuose darbuose. O jų buvo nemažai. Prisiėjo dalyvauti įvairiuose rengiamuose parengimuose, susirinkimuose, posėdžiuose. Spaudos ir televizijos 'Press release' suėjimuose. S. m. spalio 19 d. California Republican Heritage Group Council rengė Rally Reagan-Bush ir kitiems iš Kalifornijos Valstybės respublikonų kandidatams. Būdami tos organizacijos nariais prisidėjome paruošdami lietuviškų valgių stalą - šiam darbu vadovavo Jūratė Venckienė. Programoje jaunimo ansamblio Spindulys, vadovaujamas D. Danguolės Razutytė-Varnienės, paško tautinius šokius.

Dalyvauta spaudos konferencijoje, kurioje Simas Kudirka, specialiai tam atvykęs į Los Angeles, lietuvių vardu ragino balsuoti už Reagan-Bush ir Gann kandidatūras.

Artėjant lapkričio 4 d. buvo įdėti dideli skelbimai Dirvoje, amerikiečių dienraštyje Evening Outlook viso puslapio didelis skelbimas, vietinėje spaudoje Lietuviai Amerikos Vakaruose atspausdintas respublikonų kandidatų ir teisėjų sąrašas ir balsavimo rekomendacijos atskiriems pasiūlymams kaip ir kodėl už juos balsuoti.

Paskutinėmis dienomis klubo valdybos nariai išsiuntė kiekvienas po 20 kortelių paštu, kviesdami savo draugus ir pažįstamus balsuoti už respublikonų kandidatą Reagan. Buvo taip pat skambinama telefonu užsiregistravusiems respublikonams priminant ir prašant nepamiršti pabalsuoti.

Įdėtas darbas ir pasišventimas nenuėjo niekais. Respublikonai laimėjo, o per juos ir mes, lietuviai. Galime tikėtis, kad Amerika sustiprės ekonomiškai, kariniai ir savo prestižą pasaulyje vėl atstatys tinkamon aukštumon.

Tai tik vienas pavyzdys, kaip lietuviai dirbo ir padėjo respublikonams svarbioje rinkiminėje kovoje. Tikiau, kad ir kituose miestuose panašiai lietuviai savo pastangas dėjo.

Mes losangeliečiai esame dėkingi Lietuvių Respublikonų Klubui ir Reagan for President komitetui už įdėtą darbą ir pasišventimą. Didžiausia padėka priklauso klubo pirmininkei Liucijai Mažeikienei, jos darbininkai valdybai - seretorei Bronėi Skirienei, išdininkei Simui Kvečiui, vicepirmininkams Albinui Markevičiui ir Vytautui Vidugiriui, komiteto narėms Adelei Bajalienei ir Elenai Vidugirienei, bei visiems padėjusiems savo darbu ir gausiomis aukomis šį gražų tikslą įgyvendinti.

(am)

"Civic Ballet" šokėjos, kurios šoko lietuvių tautinius šokius, vadovaujant Irenai Gintautienei.

'SALUTE THE LITHUANIAN HERITAGE'

Tokia buvo antraštė, kuri pasirodė lokaliniuose Metro — East St. Louis Illinois ir Missouri laikraščiuose. Šių metų spalio mėnesį St. Clair County YWCA paskyrė lietuvių tautos pagerbimui. Reikia pasakyti, jog tai buvo graži staigmena išeinanti iš šios didelės tarptautinės organizacijos ir reikšmingas galimybes suteikimas susitikti lietuvių kilmės tautiečiams su amerikiečiais. Jau kelintos kartos lietuviškos kilmės jau visokių šio krašto "vėjų apzultinti" tačiau vis dar savo širdyje nešiojanti giliai brangu tėvų ar senelių krašto prisiminimą.

Lietuvių kilmės pagerbimas buvo pradėtas giliai ir prasminga malda kunigo Smith, presbeterijonų dvasinio vadovo. Savo maldoje kun. Smith meldė Dievo pagalbos lietuvių tautai nešančiai sunkų rusišką komunizmo jungą ir kovojančiai už šventas religines ir tautines teises ir degą didžia meile ir galinga malda sunkioje kovoje.

Tokiais momentais išryškėja lyg koks parodksas — kuomet katalikiška Hierarchy neatranda nei vieno šventojo ar palaimintojo tautoje, kuri veda šventą kovą ir miršta kovodama su pasauliniu ateizmu.

Salėje švitėjo lietuviška mūsų trispalvė, stalus puošė taip pat mažos trijų spalvų servetėlės ir vėliavėlės bei Mėtos Kikutienės išdėliotos žaliu rūtu šakelės ir toliau matėsi mūsų tautiniai audiniai bei tautodailė — parūpinti Zigmo Grybino, kurie traukė susirinkusiųjų akį. Knygos ir kitokie leidiniai anglų kalba leido bent trumpai matyti ryžtą ir kūrybingumą.

Zigmas Grybinas anglų kalboje nusakė Lietuvos geografinę bei istorinę būklę bei eiga amžių bėgyje. Lietuvių tautos išėvija į šį Amerikos kraštą atkako irgi jau senokai įvairių kovų ir aplinkybių sąraigoje. Zigmo Grybino apžvalga susirinkusiųjų buvo priimta šiltai.

Gal sunkiausia dalis teko šeiminkėms, kurios dvi dienas gamino lietuviško skonio balandėlius, kugelį ir

meduolį patenkinti amerikiečių skonį. Didelį aciu užsipelnė p.p. Gerčienė, Mejerienė, Gavelienė, žičkuvienė ir buvo nepaprastai išgirtos YWCA organizacijos vadovybės bei visos susirinkusios publikos. Jeigu būtume turėjusios p. Daužvardienės "Populiar Lithuanian Recipes" turbūt būtume pardavusios kokį šimtą egzempliorių. Gaila neturėjome ir tik vieną egzempliorių padovanojom East St. Louis merui Carl E. Officer — jo šeimai.

Malonu buvo matyti amerikiečių jaunimą lietuvių tautiniuose rūbuose reprezentuojant mūsų tautinių šokių meną. Kaip galėtume būti nedėkingi Irenai Gintautienei, kuri savo "Civic Ballet" studijoje išmokė amerikietes gražiai žavinčiai ir meistriškai atlikti lietuviškus šokius. Atlyginimas Irenai Gintautienei ir jaunoms šokėjoms tebuvo tik lietuviški valgiai. Reikia tikėtis kad gal pavyks gauti šokėjoms persijuosti lietuviškas juostas, kuomet jos šoks lapkričio 29 dieną atliksamos lietuviškų šokių programą St. Louis mieste Old Court House Kalėdų eglučių oficialiame išstatymo proga.

Na, pagaliau turiu paminėti ir savąjį vaidmenį tame lietuvių kilmės iškėlimo bei pagerbimo YWCA organizacijos metiniame pobūvyje. Manau būsiu atlikusi koordinatorės pareigas. Su manimi palaikė nuolatinį ryšį YWCA vadovybė ir teko sudaryti išlaidų sąmatą, kuri nepasizymėjo didumu už kurį YWCA atsilygino bepriekaištų, pasiliekančiam mažam pelniui, kuris bus panaudotas įsigyti tautines juostas šokėjoms — belerionoms ir tai ne joms asmeniškai, o baleta studijai. Daugybė pareikštų padėkojimų iš YWCA vadovių ir dalyvių. Norėčiau baigti poeto Maironio žodžiais: "Lietuvą pažinę vainiką pynė, Lietuvą puošė padoriai...", o taip pat ir iš mūsų pusės aciu YWCA of St. Clair County, Illinois vadovybei.

Agota Tiškuvienė

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normaną Bursteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. kravutuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

KAI TOLMINKIEMIO KLEBONAS JUOKAUJA...

(Atkelta iš 5 psl.)

rius savo veikale piešia teigiamus ir neigiamus būrus, panašiai suskirstydamas ir ponus. Prie teigiamų charakterių priskirtini seniūnas Pričkus, Krizas, Laurus, Selmas ir kiti mažiau reikšmingi, prie neigiamų — Dikzas, Slunkius, Milkas, Plaučiūnas, Dočys ir k.

Autorius įsibėgtinai piekia nevēkšlas, tinginius, ponų pataikūnus ir apskritai nedorėlius. Savo kritinę ugnį jis atidaro poemos pra-

džioje, apvanodamas žioplį, šykštuolį Dikšą, kuris, anot autoriaus, "rūbais blizgančiais išsිරėdęs", kaip koks dievaitis, "tarp būrų skiauterį rodo", o kai kvailai prabyla, "tai ir būrs tur spiaudyt ir didžiai nusidyvit" (18 psl.).

Donelaitis labai nemėgsta ponų tarnų, pasidariusių iš būrų. Atsivėdėdamas jis karšia kailį Kasparo tarnui Milkui, kuris būrus laiko "kiaulių jovalu" ir autorius klausia:

Ar jau užmiršai, kaip pernai piemeniu būdamas,
Ožkas ir kiaules glūpas pas Bleberį šerei
Ir vyžoms, kaip glūps vaiks, į baudžiąvą traukei?

Ir toliau autorius primena, kad tėvas Milkui su kurpaliu "per rambią nugarą siekė" ir kad "moma su ražu supykus mušė per ausį", o dabar "kaip skiauterę rodai", kai tau nenusilenkia pravažiudamas būras, (26 psl.).

Ryškiausiai Donelaičio kritiko talentas žybtelį Slunkiaus charakteristikoje. Šis būras, sakytume, yra įsikūnijusi tinginystė, kurią jis paveldėjo iš savo tėvo ir senelio. Jie abu buvo pašaukti tinginiai — "filosofai". Slunkius pabunda pavasarį ir giliai atsidūsta, kad žiema pasibaigė ir pasvajoja, "kad vis miegot

mums būtų sviete paskirta". Besigrauziančią žmoną, kad viskas ūkyje apleista, jis ramina, jog "dar česo yra" ir kad "mes atliksime darbus". Slunkius teisina savo tinginystę filosofuodamas, kad senas ratas, "kurs vis ritasi šokdamas", sutruksta "permier besisukdamas". Tinginio nuomone, rambokas kuinas toliau nuneša naštą, "kaip tūlas žirgs durniuodamas ir piestu šokinėdamas ir kiek sykių dar iškadą sau pasidarą". Pagaliau, ramindamas žmoną, Slunkius primena savo tėvą Kūbą ir senelį Stepą, kurie mokę gyventi taip, kaip tėvai gyvenę:

Vis protingai, vis pamaži nusitverkit darbus.
Čėdykitės kytriai jauni dar būdami klapais,
Kad dar ir senysta ką ras atšokdama kartą, (35 psl.).

Jei Slunkius yra įkūnytas neigiamas tipas, tai seniūnas Pričkus atstovauja autoriaus pasaulėžiūrai ir tinginių giminę atstato į dera ma vietą, apšaukdamas Slunkių "juodvabaliu", kuris daras lietuvininkams "daug gėdos". Pričkus primena, jog, ponų įsakytas, taip rėžes per nugarą tinginiui, kad iš senos skrandos "sklypai pasidarė". Visos autoriaus simpatijos Pričkiaus pusėje, sakytume, seniūno lūpomis kalba pats Donelaitis.

"Nenaudėlis" Plaučiūnas
O štai, autoriaus žo-

O ve, ten dyvų visokių daug pamatydamas
Ir žioplindams vis bei būriškai šokinėdamas,
Budę su nauju dalgiu nusipirkt užsimiršo;
Bet ir kuinapalaikį taip jau pas Miką pragėres,
Pėsčias po dviejų nedėlių vos parsibastė, (74 psl.).

Taigi, Plaučiūnas, parsibastęs namo, ruošiasi rugiapūtei, o tuo tarpu Kasparo tarnas iš jo rugių kiaules varinėja...

Paminėtinas čia ir smaližius bei girtuoklis Dočys. Autorius sako, kad, kai visa šeima ruošiasi, nenaudėlis Dočys snaudžias pas šiltą kakalį ir "zūbus laižydams ėdesio tyko, nes Astė pietums nupenėtą šutiną gaidį". Per vestuves jis, anot autoriaus, taip "prisieda ir prisisiurbia", kad nu-

puola po stalu, ir kiti sveičiai jį turi išnešti leisgyvi. (100 psl.).

Donelaičio ponai

Prisimintina Metų autorių gyvenus baudžiąvos galdynėje. Kaimiečiai turėjo eiti lažą. Kaip ir būrus, Donelaitis vaizduoja gerus ir blogus ponus. Pav., jis sako, kad baudžiauninkai visus metus verkę, kai miręs Amstrotas, "kursai baudžiąvą valdė", ir autorius priduria:

Ak, išties ir verts, kad jį kasdien paminėtų
Ir kad jo vaikų vaikai paminėdami verktų. (58 psl.).

Amstrotas mylėjęs būrus, visur juos užtardavęs, niekad jų netujindavęs, o visada sakydavęs "jūs".

Tokių geraširdžių ponų Metų poemoje nedaug. Kitas Amstrotas pavaizduotas tolesniuose puslapiuose, nežmoniškas šykštuolis ir tikras žmogžudys. Kai seniūnas Pričkus grįžta iš Karaliaučiaus nuvežęs javus, atsiskaitant valdžios patarėjas pasigenda vieno šilingo. Už tai jis taip sumuša seniūną, kad tas padorus vyras po trijų dienų miršta. O kitus būrus, kurie vežė javus, pridaužo, kad pavėlavo grįžti.

Kas tau, bėdžiau, kenk? — klausio šyksnosparnis.
Ar gumbu sergi, perdaugel kabiar ėdęs?
Mažu pečenkos vėl iš pilvo veržiasi laukan?
Juk ir tavo tetėns užpernai prisiėdęs
Su savo pusbroliu, kaip tu pilvodami sirgo,
Ir paskiaus jie perplyšo ir numirė baisiai, (23 psl.).

Žodžiu, tas persigėres ir persiėdęs ponas kvailiojo išpūtęs ant grindų, rovės plaukus nuo galvos, draskė veidą nagais, pervertė stalą su valgiais, ir šunys vaisingosi poniškais gardėsiais, pagaliau griebėsi peilio persipiauti gerklę...

Galėjo toks iškrypėlis būti, galėjo nebūti, bet būdingiausia tai, kad Donelai-

Bevaizduodamas ponų blogybes, Donelaitis kartais nueina iki šaržo. Pav., jis pasakoja apie vieną aukštą poną (vardo nemini), kuris, "prisirijęs" visokių gėralų, voliojosi ant grindų ir, "Dievą bliuznydamas taip šaukti pagavo, kad visa pekla dėl to nusigandusi ruko", (23 psl.).

Pats autorius lyg ir nedįsta klausiti, ko tas didžponis taip siautėja, pagaliau ir "paukščių pulkai" taip nusigando, "kad ir pats erelis jau knibždėt nedrįso", tik šiksnosparnis su pelėda "pasidrašino... tyrinėti, koks strokas ten nusitiko".

tis tokį valdančiojo sluoksnio išsigimėlių įtraukė į ponijos charakterių galeriją. Šlykštesnį vaizdą sunku ir įsivaizduoti. Autorius vaizduoja būrus apsilėdėlius, tinginius, girtuoklėlius, sakysime, kaip minėjau, Dočys per vestuves taip nusigeria, kad reikia pusgyvį išnešti iš vaišių, bet vis dėlto tokių poniškų "smirdų"

anot autoriaus, mes ten nerandame. Donelaitis nesigaili juodų spalvų blogiems būrams pavaizduoti, bet vis dėlto pabrėžtina, kad ponai gauna jo skaudžios satyros didesnę dozę. Nuo pat įsikūrimo Tolminkiemyje prasi-dėjo Donelaičio nesusi-pratimai su vietinės valdžios atstovais. (L. E. V. 116 psl.). Gal tokia ponų satyra buvo klebono kerštas savo priešams?

Donelaičio poemoje prūsai liks gyvi

Donelaitis, kaip rašytojas, neieškojo naujų kelių, nepradėjo naujos literatūrinės srovės ir neskelbė savo individualios pasaulėžiūros. Tolminkiemio klebono mojai buvo daug kuklesni: jis tvirtai sėdėjo pastoriaus kėdėje, akyliai sekė savo parapijiečių gyvenimą ir, kaip dera geram sielų ganytojui, geruosius būrus vertino teigiamai, juos skatinio padoriai, tvarkingai gyventi, o nevalaivoms nesigailėjo papeikimų ir kartais skaudaus kritinio žodžio.

Donelaitis svarbus mūsų literatūrai ne dėl to, ką jis vaizduoja, bet dėl to, kaip vaizduoja. Šiuo požiūriu jo poetinis talentas nepakartojamas. Jis mus stebina ir kelia estetinį pasigėrėjimą savo originalia, pagavia ir vaizdinga kalba, savitu stiliumi ir forma ir apskritai 18 amž. kaimiečių gyvenimo gyvai pavaizduota aprėpnia panorama. Jei ne Donelaičio talentas, šiandien Maž. Lietuvos kaimiečių butis būtų išblankusi praeities miglose. Be abejo, istorijos faktai lieka, bet tai tik negyvi griaučiai: kad jie atgytų, reikia talentingo menininko plunksnos — istorija atgyja mene — Donelaičio būrai niekad nemirs...

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

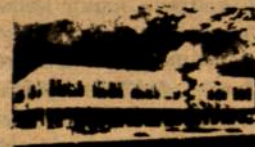
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĒLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitor įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Kopolyčios Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES FOR ALL SHIFTS

A 136 bed acute care general hospital located in Howell, Michigan, a suburban area between Ann Arbor and Lansing, approximately 1 hour West of Detroit, is actively recruiting for full time and part time REGISTERED NURSES.

Excellent salary and fringe benefits including tuition reimbursement. Interested candidate should send their resume in confidence or call the Personnel Department collect.

McPHERSON COMMUNITY HEALTH CENTER
620 Byron Road,
Howell, Mich. 48843
517-546-1410, Ext. 295

An Equal Opportunity Employer

WANTED EXPERIENCED FOREMAN EXPERIENCED CORRUGATOR FOREMAN and EXPERIENCED FINISHING FOREMAN

To work in Southwest area. Excellent climate opportunity for advancement. Salary commensurate with experience & ability. Send resume: To Personnel Department, SOUTHWEST FOREST INDUSTRIES 6968 Industrial El Paso, Texas 79915 or call 915-779-3900 An Equal Opportunity Employer (47-2)

DR. DOVAS ZAUNIUS (39)

Dr. Albertas Gerutis

Slaptos derybos Berlyne

32. Neigiamas Lietuvos-Lenkijos santykių balansas

Haagos teismo sprendimas neabejojamai sustiprino Lietuvos poziciją Vilniaus byloje. Tautų Sąjungos pastangos paversti visą problemą techniniu reikalu, teliečiančiu susisiekimą bei tranzitą tarp Lietuvos ir Lenkijos, nuėjo niekais. T. S. techninės ir tranzito komisijos mėginimus priversti Lietuvą atidaryti demarkacijos liniją geležinkelių susisiekimui rėmė, kas savaime suprantama, daugiausia lenkų vyriausybė. Jos paskirtas agentas Mrozowski atkakliai gynė tezę, kad Lietuva privalanti pradėti susisiekimą tarp Lenkijos ir Lietuvos.

Tačiau įvyko visiems dalyviams, turbūt, visiškai nelaukta staigmena: teismo sprendimas, atmetantis T. S. komisijos (taigi ir lenkų vyriausybės) įtaigavimus, buvo priimtas visais teisėjų balsais. Net lenkų teisėjas grafas Rastworowski pasisakė už tai, kad galiojantieji tarptautiniai pasižadėjimai neįpareigoja Lietuvos vyriausybės leisti geležinkelių susisiekimą. Toks lenkų teisėjo garbingas pasielgimas vertas specialaus paminėjimo bei įvertinimo.

Aukščiausio teismo sprendimas reiškė Tautų Sąjungai ir jos susisiekimo bei tranzito komisijai nemažą prestižo pralaimėjimą. Iš kitos pusės teismo sprendimas dar kartą parodė, kad Tautų Sąjungos organai nepasizymėjo Lietuvos atžvilgiu reikiamu objektingumu. Nepajėgusi (ir neparorėjusi) savo laiku sudrausti Pilsudskio sugalvotojo smurto prieš Lietuvą ir atstatyti teisinę padėtį, Tautų Sąjunga, tiksliau pasakius, jos vardu kalbėjusios valstybės, kaip antai Lenkijos sąjungininkė Prancūzija, mėgino pavartoti prieš smurto auką kitokias priemones, kad privertus ją susitaikinti su susidarusiąja padėtimi. Visos spaudimo priemonės betgi nepasiekė tikslo. Lietuva tvirtai laikėsi savo nusistatymo, pagrįsto įsitikinimu, kad teisė bei teisėtumas yra jos pusėje.

Kai 1932 m. sausio mėnesį Ženevoje susirinko Tautų Sąjungos tarybos sesija, 28 d. posėdyje vėl figūravo senas darbų tvarkos punktas: "Etat actuel des négociations entre la Lithuanie et la Pologne" (Derybų tarp Lietuvos ir Lenkijos dabartinė būklė). Tačiau šį kartą tarybai tereikėjo priimti dėmesin Haagos teismo sprendimą. Tokį nutarimą pasiūlė ispanas de Zulueta, ejęs pranešėjo (raportierio) pareigas lietuvių-lenkų byloje.

Kaip ir galima buvo laukti, tarybos posėdyje dalyvavęs Lietuvos užsienių reikalų ministras Dr. Zaunius savaime nuosaikioje kalboje, be pigaus triumfalinio tono, bet kartu pasižyminčioje valstybininko įžvalga, pastebėjo, kad nenorįs varginti tarybos narių ilgais išvedžiojimais apie Lietuvos-Lenkijos santykius. "Jūs žinote šią ilgą ir skausmingą istoriją", nurodė ministras. Jis betgi trumpais bruožais atpasakojo abiejų valstybių santykių raidą, pradedant 1919 m. gruodžio 8 d. santarvininkų nustatyta Curzono linija, pagal kurią buvo nubrėžtos Lenkijos rytų sienos. Toji linija paliko Vilnių už Lenkijos valstybės ribų. Toliau Dr. Zaunius nurodė į Suvalkų sutarties sulaužymą ir paminėjo svarbiausius etapus, kuriuos patyrė ginčas dėl Vilniaus Tautų Sąjungos forume, kol pagaliau viena bylos aplinkybė buvo pateikta Haagos tribunolui. Ministras pareiškė:

"Jūs žinote teismo nuomonę. Kokia pamoka seka iš patyrimo, kurį mums teikia ilgas kelias nuo tarybos 1922 m. sausio 13 d. rezolucijos (pagal ją Tautų Sąjunga laikė savo misiją Lietuvos-Lenkijos byloje baigta. Mano pastaba) iki teismo sprendimo? Ta pamoka rodo, kad negalima paversti lietuvių-lenkų santykių normaliniais, kol nebus įvykdytas sprendimas teritorialiniame ginče, kuris vis dar skiria Lietuvą ir Lenkiją, — sprendimas, atitinkantis teisę bei teisėtumą ir priimtinas abiem suinteresuotoms pusėms. Toji pamoka, be to, įrodo, kad bet kuris bandymas pataisyti esamąją padėtį priemonėmis, tarp jų ir tomis, kurias savo

raporte panaudojo konsultatyvinė ir techninė susisiekimo ir tranzito komisija, palikdama nušalyje klausimo esmę, yra pasmerkta nesekmei. Tokia yra padėtis".

Dar priminęs Tautų Sąjungos įstatus, kuriais stropus sutarčių vykdymas paskelbtas tarptautinės teisės pagrindu, Dr. Zaunius savo kalbą baigė šiais žodžiais:

"Teise ir teisėtumu tvirtai paremta taika, į kurią nukreiptos visų mūsų pastangos, liks iliuzija tol, kol Tautų Sąjungos narys, atlikęs tarptautinį nusikaltimą, nebus priverstas atitaisyti skriaudą, padarytą kaimyninei valstybei, akivaizdaus neteisėtumo aukai".

Lenkų užsienių reikalų ministro Zaleskio padėtis Haagos teismo sprendimo akivaizdoje, ypač po Dr. Zauniaus įtaigių išvedžiojimų, buvo be galo keblė. Neturėjęs jokių oratorinių gabumų, lenkų ministras trumpai stengėsi įrodyti, kad Lietuvos vyriausybė siekianti Haagos tribunolo teisinio pobūdžio pasisakymą perteikti kaip politinį sprendimą. Haaga nepakeitusi lenkų vyriausybės pažiūros, kad tarp Lenkijos ir Lietuvos turįs būti atstatytas normalinis susisiekimas, remiantis 1927 m. gruodžio 10 d. ir 1928 m. gruodžio 14 d. Tautų Sąjungos rezolucijomis. Su tuo rezervu Zaleskis priimęs pranešėjo raportą.

Po Zaleskio dar žodį paėmė Dr. Zaunius, tepastebėjęs vienu sakiniu, kad jis "nenori pradėti diskusijų su Lenkijos atstovu".

Posėdžio pabaigoje užprotokuluota: "Taryba priima dėmesin nuomonę, pareikštą Nuolatinųjų Tarptautinio Teisingumo Rūmų" (Journal Officiel de la Société des Nations, 1932 m. kovo mėn. numeris, 480-481 pusl.).

Tuo pasibaigė Tautų Sąjungos tarybos posėdis. Tuo pačiu išnyko iš ženeviškės institucijos darbų tvarkos kelis metus vis figūravęs klausimas "Lietuvos-Lenkijos derybų dabartinė būklė".

Jeigu Haagos teismo sprendimas reiškė Lietuvos nusistatymo laimėjimą, tai tuo pačiu jis sudavė smūgį Varšuvos prestižui. Maršalo Pilsudskio nevykęs mokynis pulkininkas Beck'as, pasidaręs 1932 m. lapkričio mėnesį užsienių reikalų ministru, po šešerių metų nieko išmintingesnio nesugalvojo, kaip pasiūsti Lietuvai ultimatumą ir priversti ją užmegsti su Lenkija diplomatiniais santykius. Bet santykių užmezgimu Vilniaus byla nebuvo išspręsta. Ano meto išpuikusi Lenkija ultimatumu ir iš viso neapdairia politika (priminsiu tik apgailėtiną Lenkijos rolę, kai Hitleris "sulikvidavo" čekoslovakiją!) didžiai prisidėjo prie anarchijos pradų įsivyravimo tarpvalstybinuose santykiuose Rytų Europoje. Toje sukėltoje anarchijoje žlugo ir prieškarinė Lenkija, įtraukdama, deja, į prapultį ir kitas valstybes, jų tarpe Lietuvą.

Apžvelgus Lenkijos politikos laikyseną nepriklausomos Lietuvos valstybės atžvilgiu galima joje, deja, įžiūrėti daug smurto, apgaulės bei intrigų, tuo tarpu pasigendama geros valios. Iš lenkų buvo galima išgirsti dažnų patikrinimų tariamo broliškumo, atsiradusio iš ilgų amžių bendros istorijos, tačiau gyvenimo tikrovė bylojo, kad saldūs žodžiai neatitiko pikto darbų. Nepriklausomos Lietuvos valstybės ir laisvos Lenkijos tarpusavio santykių balansas yra aiškiai neigiamas.

Antra vertus, negalima vis dėlto išleisti iš akių itin svarbaus fakto, kad Lietuvos ir Lenkijos geografinė padėtis didžiai įtaigavo abiejų valstybių likimą. Jeigu 1920 m. vasarą raudonajai armijai būtų pavykę sužlugdyti Lenkiją ir lenkai, prancūzų padedami, nebūtų pasiekę "stebuklo ties Visla" (t. y. sustabdyti sovietų kariuomenės vėžimosi į Lenkijos gilumą), tai vargu ar būtų atsilaukusios nepriklausomos Baltijos valstybės. Paglemžusi Lenkiją ir pavertusi ją sovietine respublika, Maskva, nepaisydama pasirašytųjų taikos sutarčių (ką Leninui ir jo įpėdiniams reikė pasirašyto-

sios sutartys?), neabejojamai, vėl būtų atsigrežusi prieš Baltijos valstybes. Raudonosios armijos durtuvai jau tada būtų baltų tautas "išdavę"... 1939-1940 metų tragiškieji įvykiai akivaizdžiai byloja, kaip lemtingai yra susijęs Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių likimas su Lenkijos likimu. Taip lėmė nepakeičiama geopolitinė padėtis.

Yra rimto pagrindo prielaidai, kad Lietuvos išsivadavimas iš Rusijos imperializmo vyks tuo pačiu metu, kai ir lenkų tauta kratysis Maskvos jai jėga primestos satelitinės "globos", lygiu būdu kaip lenkų išsilaisvinimas neįsivaizduojamas tol, kol vokiečių tauta, pagal Kremliaus įnorių suskaldyta, nebus pašalinusi kliučių, pastojusių kelią jos apsijungimui. Visam tam sudėtingam vyksmui įgyvendinti suinteresuotos tautos ir jų atsakingi valstybės vyrai turės įrodyti — gal jau ne taip tolimoje ateityje — daug išminties bei apdairumo.

33. Klaipėdos krašto direktorijos pirmininko slaptos derybos Berlyne

Praėjo tikrai 10 mėnesių nuo Haagos teismo sprendimo Vilniaus byloje, kaip tas pats teismas turėjo pasisakyti kitu Lietuvai gyvybiniu reikalu, būtent Klaipėdos krašto byloje. Atsitiko taip:

Kaip jau rašiau, Klaipėdos byla pakartotinai atsidūrė Tautų Sąjungos tarybos forume. Klaipėdos krašto vokiečių gaivalas atsidėjęs ieškojo priekabių dėl Lietuvos valdžios organų politikos tame autonominiame krašte ir skundė mūsų vyriausybę dėl vienokių ar kitokių jos poelgių. Vokietijai įstojus į Tautų Sąjungą ir gavus nuolatinę vietą ženeviškės organizacijos taryboje, klaipėdiečių skundai vis atviriau susilaukdavo Berlyno paramos. Jau minėjau, kad trisdešimtųjų metų pradžioje pačioje Vokietijoje ėmė smarkiai plisti nacionalistinės tendencijos, siekusios atsipalaiduoti Versalės taikos sutarties varžtų. Negana to. Vis dažniau sklido balsų, reikalavusių pokariųjų sienų revizijos.

Ne tik prof. Voldemaras, bet ir Dr. Zaunius bandė aprominti Berlyną, tikėdamiesi tuo išsiderėti Wilhelmstrassės (užsienių reikalų ministerijos) paramą Vilniaus byloje.

Tačiau šis "flirtas" su vokiečiais neilgai tetvėrė. Katalikų partijos vado Heinricho Bruningo pakartotinai vadovautos vyriausybės mėgino atsispirti nacionalsocialistinio judėjimo ūgiui, pačios pasiduodamos nacionalistų įtaigavimams.

Kai Dr. Zaunius 1930 m. rugsėjo mėn. Tautų Sąjungos taryboje pasižadėjo Klaipėdos krašto direktorijos pirmininku paskirti asmenį, turintį seimelio pasitikėjimą (kas savaime atitiko krašto statuto nuostatus), gubernatoriui Merkiui pasiliko nedidelis pasirinkimas kandidatui toms pareigoms surasti. Vokiečių partijos ir naujame seimelyje turėjo daugumą. Gubernatorius 1931 m. sausio 8 d. paskyrė direktorijos pirmininku Otto Boettcherį, klaipėdiečių ūkinių organizacijų vadovą, kurio motina buvo lietuvė. Abu buvo lietuviai, bet pritapę prie vokiškumui atsidavusių partijų ir tarnavę jų interesams.

Tai buvo pirmoji Klaipėdos krašto direktorija, kurios priešakyje stovėjo asmuo, dėl kurio lojalumo iš pat pradžių galėjo kilti abejojimų. Klaipėdos krašto lietuviškoji visuomenė su nerimu sekė naujosios direktorijos veiklą, atvirai siekusią slopinti lietuviškumą ir stiprinti vokiškumą.

Neilgai truko, kol iškilo viešumon skandalingas dalykas: direktorijos pirmininkas Boettcheris su dviem seimelio nariais vokiečiais (vilniškis "Dabartinės Lietuvių Kalbos" žodynas "vokiečių šalininkas". Mano pastaba), dvarponiu Gubba ir ūkininku Baltramiejum be gubernatoriaus ir iš viso centro valdžios žinios 1931 m. gruodžio mėn. nuvyko į Berlyną, kur vedė slaptas derybas tenykštėse ministerijose Klaipėdos krašto reikalais. Tokiu pasielgimu direktorijos pirmininkas akivaizdžiai peržengė savo kompetenciją ir nusižengė Klaipėdos statutui, pagal kurį užsienio reikalai palikti išimtinai centro vyriausybės kompetencijai.

(Bus daugiau)

Naujieji Schuyler Savings and Loan Assn. namai, Kearny, N. J.

ŠEŠIOLIKA MILIJONŲ DOLERIŲ LIETUVIŲ RANKOSE

Keamey, New Jersey

Šie nauji pastatai ne vieną praeinantį ar pravažiuojantį sužavi ir nustebina. Tai Lietuvos Taupymo ir Skolinimo Draugija, angliškai pavadinta Schuyler Savings and Loan Association. Josios adresas — 24 Davis Avenue, Kearny, N. J., telefonai: (201) 991-0001, arba (201) 991-7260.

1924 m. apsukresni lietuviai, pirmuosius emigrantinius sunkumus nugalėję, nutarė žūt būt suorganizuoti savąją finansinę draugiją, kurį pirmon eilėn padėtų saviesiems įsigyti nuosavus namelius, kad galėtų nepriklausomai nuo kitų savose gūžtose gyventi ir kurtis.

Įdėja gera ir naudinga, bet jos įgyvendinimas nebuvo lengvas. Reikėjo sudaryti pradinį minimalų kapitalą, o busimiems valdybos pareigūnams įmokėti valdžios įgaliotoms institucijoms \$5,000, kaip garantiją, busimos draugijos egzistencijai. Dauguma mūsų tautiečių tada dar nebuvo pajėgūs iš savo nedidelio uždarbio stambesnių įnašų dėti, bet iš seniau atvykusių, vienas kitas jau buvo labiau pasiturįs, jie be jokių sąlygų, pasitikėdami gera valia, įnešė stambesnes pinigų sumas. Įstatus paruošius ir įvairius formalumus su valdžios įstaigomis sutvarkius, 1924 m. lapkričio mėn. 1 d. susikūrusi draugija pradėjo žengti pirmuosius veiklos žingsnius.

Tada ir laikai buvo kitokie. Nebuvo nė apdraudų, draudžiančių žmonių santaupas. Visa rėmėsi pasitikėjimu ir sąžiningumu. Lietuviai pasitikėjo savąją draugiją, dėjo mažesnes ar didesnes santaupas, o, reikalui esant, skolinosi namams įsigyti ar kitiems dalykams tvarkyti. Napatogumų davė draugijai ir neturėjimas savos pastogės, todėl, kaip kamininkė, iš vie-

nos vietos keldavosi į kitą. Bet ir sunkioms sąlygoms esant, draugijos veikla plėtėsi ir aktyvas (Assets) augo.

Žvilgterėjus į prabėgusį dešimtmetį, draugijos finansinis vaizdas jau buvo džiuginantis. 1934 m. lapkričio mėn. 30 d. aktyvas (Assets) pasiekė \$84,685. Tai didelis laimėjimas, turint galvoje, kad tame dešimtmety siautė depresija, bedarbė ir kitos nesėkmės. Tos nesėkmės dalinai liėtė ir mūsų draugiją, tačiau ji išlaikė savo autoritetą ir nė vieno nario nenukriauė.

Vėlesni draugijos dešimtmečiai davė stebėtiną finansinį vaizdą. Apyvarta siekdavo milijonines dolerių sumas. 1974 m., švenčiant draugijos gyvavimo 50 m. sukaktį, tų metų birželio mėn. 30 d. aktyvas (Assets) jau buvo pasiekęs \$9,154,570.00, o paskutiniųjų metų aktyvas — 1979 m. gruodžio mėn. 31 d. pakilo ligi \$15,261,276.00 — 1980 m. tikimasi baigti su nemažesniu, kaip \$16,000,000 aktyvu, o gal ir su didesniu.

Šiandien draugijos būvis, lyginant su praeitimi, žymiai pasikeitęs. Draugija aptarnauja ne vien lietuvius, bet ir svetimtaučius. Geros taupymo ir skolinimo sąlygos, greitas ir mandagus patarnavimas, svetimų

kalbų vartojimas (anglų, lietuvių, lenkų, ispanų, portugalų) kaskart daugiau didina taupytojų ir skolininkų skaičių, gi moderniški pastatai su visais bankiniais įrengimais (operacijos atliekamos privažiuojant prie specialiai įrengto langelio) lengvina klientūros aptarnavimą.

Šiuo metu yra apie 4,000 taupytojų ir apie 700 skolininkų. Taupymo indėliai apdrausti \$40,000 Federal Savings & Loan Insurance Corp., Washington, D. C.

56 metų draugijos veiklos sukaktis (1924-1980) te primina mums, kad savo finansinius reikalus tvarkytume senosios lietuvių kartos dideliu ryžtu ir pasišventimu įkurtoje draugijoje.

Draugijos vadovybė tebėra lietuvių rankose. Amžinybėn išėjusius draugijos kūrėjus ir vadovus, pakeičia jaunesnieji, jau čia gimę lietuviai. Draugijos prezidentas, visų žinomas taurus lietuvis, daugelį organizacijų reprezentantas, "Lietuvos Atsiminimų" radijo valandos direktorius dr. Jokūbas Stukas jau eilė metų sėkmingai vadovauja draugijai ir savo patyrimu ir energija daug gelbsti draugijai plėstis ir turtėti.

J. Mėlynis

LAPKRIČIO TRYLIKTOJI

1965 LAPKRIČIO 13 tūkstančiai žygiavo New Yorko gatvėmis ir reikalavo laisvės įsiveržę į Jungtines Tautas. Kurie ten buvo, ir net kurie apie tai tik skaitė, didingos tos dienos nuotaikos niekad neužmirš. Nevienas sakė: "Tai tik pradžia!.." — ir net šiandieną šią pradžia tęsia; šia noutaika toliau gyvena.

Taip, pavyzdžiui, sekanti, 1966 Jaunimo Metų, lapkričio 13 šis žygis buvo papildytas ir pratęstas Clevelande, žygio pas šventąjį Tėvą vardą. Dešimt asmenų pasirašė deklaraciją, kviečiančią rašyti popiežiui laiškus ir sudaryti delegaciją "prašant laisvajame pasaulyje įkurti lietuvių vyskupijas bei pavesti joms visas lietuvių parapijas, nuo vyskupijų priklausančius lietuvių vienuolijas ir mokyklas". Nors šis žygis buvo paremtas rūpestingai sudaryta viso pasaulio lietuvių kunigų, parapijų, vienuolių bei "eilinių lietuvių" statistika; ir nors juo buvo atsiliepta net ir į paties vyskupo V. Brizgio iškeltą galimybę bei jo "žmonių iniciatyvos ir noro" skatinimą; po trumpo entuziazmo, šis žygis susidūrė su vis augančiomis kliūtimis.

Iniciatoriai nepasidavė. Lietuvos Laisvės Kovos Metų pabaigoje pasirodo Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas, atstovaujantis visas pagrindines lietuvių jaunimo organizacijas. Savo 1968 lapkričio 13 dienos tikslų redakcijoje, jis skatina kreiptis į šventąjį Tėvą, kad jis paskirtų lietuviams "daugiau savų vyskupų, kurie galėtų mūsų gausias, ypač jaunasias, jėgas planingai jungti ir derinti". Be įspūdingo, Lais-

vės Metų proga pasiūsto laiško Pauliui Šeštajam, kontaktų su Clevelando vyskupu; tūkstančių išplatintų leidinėlių, anketų; begalės laiškų; eilės maldos dienų, demonstracijų ar kitokių parengimų, daugiau ar mažiau tiesioginis šio komiteto darbų rezultatas buvo Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija, Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnyba, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Metai.

Šių metų, 1980 lapkričio 13, į Lietuvos Namus Clevelande atėjo aštuoni iš dešimties "žygio pas šventąjį Tėvą" deklaraciją pasirašiusių, ir du iš trijų tuometinės pagalbines komisijos narių. Visų bendru įspūdžiu, tą dieną prieš penkio-liką metų, New Yorke vykęs žygis į pasaulio sąžinės centrą, tebevyksta, ir — ypač šiuo metu, kai Katalikų Bažnyčios viršūnėje yra lietuviams ypatingai atviras bei palankus asmuo — jo reikėtų ir toliau neužmiršti. Ir ne tik tėvynėje laisvės siekiant, bet taip pat ir toliau ieškant "Laisvėje Tėvynės" — savarankiško savo religinių reikalų tvarkymo; religinio centro, kuris sugebėtų skaitytis ne tik su kiekvienu tikinčiu lietuviu, bet ir su visų lietuvių troškimais bei darbais.

Jeį mes tikrai skaitysimės vienas su kitu — tada ir visos kitos tautos su mumis skaitysis. Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnyba tikrai gali tapti tokio centro pavyzdžiu ir pradžia: atverti progą kiekvienam, norinčiam jungtis su kitais Kristaus laisvės ir pilnutinio gyvenimo siekime.

Jaunimo Žygis už
Tikėjimo Laisvę

REGISTERED NURSES

If you want to be a part of a quality patient care team in our 104 bed acute care hospital with a congenial family atmosphere just the right size so that we can get to know you and you can get to know us. WE HAVE FULL AND PART TIME OPENINGS FOR:

NURSING SUPERVISOR — 11 p.m. to 7 a.m. shift
OPERATING ROOM NURSE Exp. — 7 a.m. to 3 p.m.
MEDICAL SURGICAL — All shifts
SPECIAL CARE — 3 p.m. to 11 p.m. & 11 p.m. to 7 p.m. shift

We offer an excellent salary and benefits which include charge, weekends, & shift differential. No shift rotation. Individualized orientation program.

PLEASE CALL PERSONNEL OR NURSING DEPARTMENTS
 313-934-3030 Exts. 437-448

NORTHWEST GENERAL HOSPITAL
 8741 W. Chicago, Detroit, Michigan 48204
 ONLY 15 MINUTES FROM DOWNTOWN.
 E.O.E. M/F/H

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS & J. MASEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

IDOMI VAKARONĖ

LB Marquette Parko apylinkės valdyba, vadovaujama energingos pirmininkės Birutės Vindašienės, š. m. lapkričio 14 d. Jaunimo Centro kavinėje suruošė įdomias svarstybas, tema — Senimo ir jaunimo pažiūrų sankryžoje.

Pirmininkė supažindinusi su svarstybų dalyviais, tolimesnį vadovavimą perdavė moderatoriui dr. P. Kisieliiui.

Svarstybose dalyvavo vyresnio amžiaus ir jaunimo žmonės. Jonas Jasaitis ir Rita Likanderytė kalbėjo apie jaunimo įnašą lietuvių visuomeninei veiklai. Kęstutis Sušinskas dėstė apie LB veiklą jaunimo akimis žiūrint. Pedagogas Juozas Masilionis kalbėjo apie mūsų jaunimą ir jo įnašą lietuviškai kultūrai, o Vytenis Miliūnas dėstė savo pažiūras į jaunimo tautinį supratimą ir lietuviybės išlaikymą.

Dr. Kazys Ambrozaitis pabėrė keletą aspektų apie Lietuvos laisvinimo problemas, o advokatė Laima Garbonkienė pasiūlė jaunimo talką, vietinėje amerikiečių politinėje veikloje.

Po ilgesnių ar trumpesnių prelegentų pasisakymų, užtrukusių 1 val. 15 min., buvo padaryta 15 min. pertrauka, kurios metu susirinkimo dalyviai atsigaivino kava ir suneštais užkandžiais.

Po pertraukos, svarstybų vadovas dr. Petras Kisielius susumavo pareikštas mintis ir pradėjo diskusijas bei paklausimus. Diskusijos buvo gyvos ir dalyvavo daug žmonių, pareikšdami savo nuomones ar paklausdami prelegentus. Diskusijos užtruko tiek pat laiko, kaip ir prelegentų pranešimai ir nusitęsė į vėly vakarą.

Uždarydama svarstybas pirm. B. Vindašienė padėjo prelegentams ir visiems dalyviams už naudin-

gą ir reikalingą pašnekėsi jaunimo ir senimo santykių temomis.

Vakaronę visais atžvilgiais reikia laikyti pasisekusia, nes buvo paliesta aktuali tema ir susirinko daug svečių.

Rengėjų nustatyta 3 dol. įėjimo auka, į tokius renginius, gal yra aukštoka, nes susirenka dažniausiai pensininkai ir nuolatiniai vakaronių lankytojai. Gal geriau palikti laisvą auką, kaip kiti rengėjai iki šiol darė, o atskirą mokesį imti už kavą ir užkandžius. Visi suprantame, kad renginiai turi išlaidų, nes reikia mokėti už skelbimus, patalpą, kavą ir kita.

SPORTININKŲ IŠVYKA Į AUSTRALIJĄ

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos valdyba (ŠALFASS), pritariant ir remiant ir remiant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai (PLB), per Kalėdų šventes, organizuoja sportininkų išvyką į Australijos Lietuvių Dienas. Vyksta jaunieji tinklinio ir krepšinio sportininkai, vadovaujami Zigmo Žiupsnio. Puse kelionės išlaidų susimoka patys sportininkai, o kiti pusei, apie 20,000 dol., reikia organizacijų ir visuomenės paramos.

Finansams telkti sudaryta komisija, kurios pirmininku pakviestas žinomas žurnalistas Jurgis Janušaitis ir kasininku Antanas Kareiva. Aukas siųsti ar asmeniškai įteikti PARAMOJE, 2534 W. Lithuanian Plaza Ct. (69th St.), Chicago, Ill. 60629, tel. 737-3332. Čekius rašyti American Lithuanian Athletic Union vardu.

Paremkime mūsų jaunųjų sportininkų ryžtą ir sudarykime progą pabendrauti su tolimosios Australijos lietuviams. Jaunimo bendravimas labai reikalingas ryšiams užmezgti ir lietuvi-

bei išlaikyti.

BENDROS KŪČIOS

Lietuvių Tautinių Namų valdyba ir šiais metais ruošia bendras Kūčias gruodžio 21 d. (sekmadienį), 4 val. p. p. savoje pastogėje (6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje).

Jūratė Tautvilaitė atliks Kalėdų nuotaikoms pritaikintą programą.

Įėjimo auka 8 dol. asmeniui.

Visi nariai su šeimomis ir draugais prašomi dalyvauti ir kalėdinėje nuotaikoje praleisti popietę.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvių Namai ruošia Naujųjų Metų sutikimą š. m. gruodžio 31 d., 9 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Gros Bichnevičiaus orkestras. Įėjimo auka 25 dol. asmeniui, studentams 15 dol.

Visi kviečiami dalyvauti ir iš anksto į abu renginius (Kūčias ir Naujų Metų sutikimą) registruotis šiais telefonais: 778-7707 arba 925-0035.

TEATRO FESTIVALIS

Nepamirškime gausiai dalyvauti visuose V teatro festivalio pastatymuose, kurie įvyks Padėkos Dienos savaitgalio metu (XI. 27-30 d.d.) Jaunimo Centre, Chicagoje.

Teatrai atvyksta iš tolimų vietovių, nebodami nuovargio ir kelionės nepatogumų. Mums belieka įvertinti jų pastangas ir gausiai atsilankyti į visus spektaklius. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje, o prieš spektaklius — prie įėjimo. Dalyvauskime.

DEVINTOJI FOTOGRAFIJŲ PARODA

Lietuvių foto archyvo rengta devintoji metinė fotografijų paroda buvo atidaryta 1980 m. lapkričio 7 d. Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoje. Parodoje dalyvauja 32

lietuviai fotografai, išstatę 234 nuotraukas.

Parodoje dalyvauja garbės svečias Romas Bartuška iš Chicagos ir kviešti svečiai — Uosis Juodvalkis iš Providence, R. I. ir Algimantas Kezys, S. J. iš Chicagos. Svečiai konkurse nedalyvauja.

Premijavimo komisiją sudarė: James Vaughan, Jeff Schewe ir Rimantas Žukas.

Nuotraukos buvo atskirai vertinamos spalvotos ir juoda-balta.

Spalvotų grupėje premijas gavo: I — Vladas Feiferis, II — Jonas Kuprys, III — Stasys Žilevičius.

Nespalvotų: I — Kazys Daugėla, II — Linas Meilus ir III — Rimas Damijonaitis.

Be to, Giedrei Vaitienei įteiktas garbės pažymėjimas. Atžymėjimus įteikė dr. Stasys Budrys, asistuojamas A. Kezio, S. J.

Parodą atidarė ir su paroda supažindino Stasys Žilevičius. Dėkojo parodos dalyviams, rėmėjams (U. Juodvalkis) ir talkininkams.

Po parodos apžiūrėjimo, dalyviai susirinko į kavinę pažiūrėti skaidrių, kurias parodė Rūta Augiūtė, 1976 ir 1978 metais viešėjusi ok. Lietuvoje ir padariusi įdomių nuotraukų. Skaidrėse pamatėme dabartinės Lietuvos kai kurias vietas, ypač daug jų buvo iš Rumšiškių muziejaus, apie perkeltas senovines lietuvių sodybas. Parodė daug meniškų stulpų, kurie pastatyti kai kuriose pakelėse, kaip buvo anksčiau statomi kryžiai ar koplytstulpiai.

Dabar jau įėjo į paprotį, kad vakaronių ar popiečių rengėjai visad pavaišina kavą, vynu ir užkandžiais. Šios vakaronės ir parodos rengėjai neatsilikio nuo kitų ir visus pavaišino.

PARAMA R. SPALIO KNYGAI LEISTI

Baigiamoji R. Spalio viešos kartos istorijos ciklo knyga "Auksinio saulėlydžio gundymai" prieš mėnesį atiduota spaustuvei. Ją

leidžia LST Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba. Baigus spausdinimo ir įrišimo darbus, knyga tuojau pat bus paleista rinkon, pasiųsta platintojams ir išsiuntinėta visiems, kurie savo aukomis padėjo finansuoti leidimo išlaidas.

Be anksčiau paskelbtų rėmėjų, paskutiniu metu R. Spalio knygos leidimui aukojo: 1) Povilas Karosas, New Britain, Conn. 20 dol., 2) Danutė Kregždienė, Cincinnati, Ohio 10 dol. ir 3) Juozas Žemaitis, Chicago, Ill. 10 dol., 4) Alfas Simonaitis, Chicago, Ill. 50 dol. Aukotojams leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

FLORIDA

FLORIDOJE JAU ŽIEMA

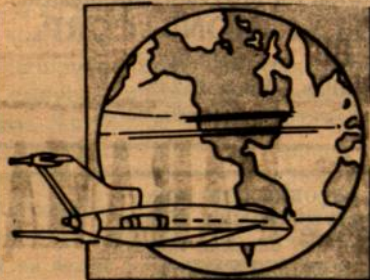
Kasdien vaikščiodami Atlanto papludimiuose ir besimaudydami šiltuose vandenyse, vis daugiau susitinkame išbalusius, senai mūsų padangėje matytus veidus. Ir jie mums pasakoja, kad ten toje jų "šiaurėje" jau šaltoka, o kur ne kur jau pirmosios sniegos pasveikino žemele. Kai klausaisi tokių kalbėlių, tai mūsų saulūžė dar skaisčiau sušvinta, o Atlanto vandenėlis dar labiau atšyla.

Ir į Juno šiomis dienomis jau baigia grįžti veik visi mūsų tautiečiai, kuriuos vasaros karščiai buvo išbaidę į kitus kraštus. Tad ir Juno lietuvių telkinio gyvenimas vėl staiga atgijo ir sužibėjo nauju entuziazmu. Ir ši vieta, daugumoje pensininkų, vietovė lyg ir pajaunėjo.

Palm Beach Lietuvių Klubu susirinkimas, po ilgesnės vasaros atostogų pertraukos, buvo ypatingai nuotaikingas. Susirinko gausus būrys narių ir svečių. Ir tai buvo puiki progą vėl susitikti seniai matytus draugus ir juos širdingai pasveikinti. Susirinkime buvo aptarti klubo organizaciniai reikalai ir St. Balčiūno trumpu žodžiu prisimintas klubo steigėjas ir ilgametis jo pirmininkas J. Daugėla jo amžiaus sukakties progą. Klubu pirmininkas V. Mickus klubo narių vardu ir narė A. Balbatienė įteikė gražias ir atmintinas dovanas.

Lapkričio 2 d., kaip ir kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį, įvyko lietuvių pamaldos, kuriose dalyvavo beveik visas šimtas tautiečių. Jos buvo atnašaujamos už visus žuvusius dėl tautos laisvės.

Į žavią Juno apylinkę kasmet vis daugiau ir daugiau atsikelia mūsų viengėnių. Paskutiniu metu nuolatiniam apsigyvenimui atsikėlė Giedrikių ir Balbatų šeimos. (jd)

AMBER TRAVEL SERVICE

— greitas, asmeniškasis patarnavimas

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU • LAIVU
TRAUKINIŲ • AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Skaitytis ir platintis
D I R V A

A.A. DR. ALDONA NAKUTIENĖ

Aukščiausiojo valia, 1980 m. lapkričio 12 d. į amžinybę iškeliauo gydytoja, Korpl Neo-Lithuania filisterė dr. Aldona Survilaitė-Nakutienė, sulaukusi 58 metų amžiaus.

Dr. Aldona Nakutienė gimė augo ir mokslus išėjo Lietuvos laikinojoje sostinėje Kaune. Turėdama 16 metų baigia kazimieriečių (buv. Saulės) gimnaziją ir tą pačią 1939-ųjų metų rudenį įstoja į Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą. Jauną studentę užklumpa netikėta mūsų tautos tragedija. Rusų raudonoji armija okupuoja Lietuvą ir pradeda lietuvių tautos terorą.

A. a. Aldona, nebodama pasikeitusios padėties, tęsia studijas ir ruošiasi savo mėgiamai gydytojos profesijai. Po metų išliepsnoja karas ir Lietuvą užplūsta nauji okupantai. Pasunkėjusi studijų padėtis Aldonos neatitraukia nuo užsimoto tikslo, bet dar stipriau spaudžiasi ir, turėdama vos 21 metus amžiaus, 1943 metais gauna gydytojos diplomą.

Bebaigdama studijas dr. Aldona sukuria šeimą su Edvardu Nakučiu ir ruošiasi pastoviam gyvenimui. Padiđėja šeima, o rytų frontas nestabdomai artėja prie Lietuvos žemių. Nenorėdami antrą kartą patekti raudonųjų rusų vergijon, kad ir labai nenoromis, traukiasi į vakarus ir per Vieną bei Miuncheną ilgiau sustoja Hanau lietuvių stovykloje, o iš ten, 1949 m. pajudėjęs emigracijai, per Worcester, Mass. atsiranda Chicagoje, kur išgyveno iki mirties.

Dirba, mokosi ir augina šeimą. Išlaiko nustatytus egzaminus ir pradeda savo mėgiamą gydytojos darbą, lengvindama kitų skausmus ir teikdama pagalbą. Išaugo vaikai, bet dr. Aldonos agyvenimas nepalengvėjo. Užpuolė ligos, o nepažabotas vėžys per anksčiau nutraukė gyvenimo siūlą. Prieš trejetą mėnesių palaidojo ligos iškankintą vyrą ir netrukus pati atgulė šalia jo.

Dr. Aldona būdama gimnazijoje priklausė skautams, o pradėjusi studijuoti įstojo į Filiae Lithuania eiles. Spalvos jai buvo uždėtos be eilės 1940 metų pavasarį, prieš pat rusų okupaciją, paskutinėje laidoje. Gyvendama Chicagoje buvo aktyvi Korpl Neo-Lithuania filisterė ir dalyvavo veikloje.

A. A. Dr. Aldona Nakutienė

Mylėjo Lietuvą, mylėjo šeimą ir mylėjo Korpl Neo-Lithuania kol pajėgė visad dalyvavo šventėse. Korporacijos šventės išvakarėse ji buvo aplankyta pirmininkės ir kitų kolegijų, nors ji pati - lyg nujausdama artėjančią mirtį - labai norėjo dalyvauti šventėje, bet jėgos neleido.

A. a. dr. Aldonos gyvenimas nebuvo rožėmis klotas, nors turėjo mėgiamą profesiją, nes artričio ir vėliau vėžio kankinama daug kentėjo - kitiems mažindama skausmus, sau ne galėjo padėti.

Neolituanams stovint sargyboje, dr. Aldoną Nakutiene atsisveikino: Korpl Neo-Lithuania Chicago padalinio pirm Gražina Gražienė, Nerijos jūrų skaučių tuntininkė Sofija Kunstmanienė ir Pasulio ir Illinois gydytojų draugijos atstovas dr. Vytautas Dargis. Apie velionės nueitą kelią kalbėjo Antanas Juodvalkis.

Dr. Aldona Survilaitė-Nakutienė buvo pašarvota Petkaus Marquette laidotuvių koplyčioje, Chicagoje.

Po gedulingų pamaldų Sv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, buvo nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines ir palaidota šalia savo vyro.

Nuliūdę liko dvi dukterys - Leonilia Nakutyte ir Aldona Kuncė su vyru Robertu, sūnus Edvardas, dvi seserys su šeimomis ir kiti giminės.

Likusiems šeimos nariams gili užuojauta, o a. a. dr. Aldonai tegu bus Visagalis atlaides ir priglaus po savo gailėtingais sparnais.

A. Juodvalkis

Ruošiamasi IV mokslo ir kūrybos simpoziumui

Ketvirtasis mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks ateinančiais metais lapkričio 25-28 d.d. Chicagoje. Nors dar turima visi metai laiko, bet rengimo komitetas darbus vykdo ir jau gerokai yra pasistumėjęs pirmyn. Kaip ir ankstesniuose mokslo ir kūrybos simpoziumuose, darbai padalinti į dvi dalis: organizacinį komitetą ir mokslinės programos komitetą.

Organizacinį komitetą sudaro: pirm. inž. Juozas Rimkevičius, vicepirm. Juozas Ivanauskas, sekretorės — Vilija Kerelytė ir Grasilda Reinytė, žiniaraščio redaktorė Ramunė Kubiliūtė, finansams telkti dr. Kastytis Jucas, išdininkas Antanas Šantaras, parengimų vadovas Stasys Jokubauskas su talkininkėmis: pokyliui — Labanauskienė, literatūros ir kūrybos vakarui — Irena Kerelienė ir susipažinimo vakarui — Valė Plepienė.

Programinio leidinio redaktoriumi pakviestas inž. Antanas Dundzila.

Mokslinės programos komitetą sudaro: pirm. Pranas Zundė, griežtieji mokslai, technologija ir architektūra — dr. Jonas Bilėnas, medicina — dr. Rimgaudas Nemickas, muzika — ir menotyra — dr. Leonardas J. Šimutis, humanitariniai bei socialiniai mokslai — dr. Ina Užgūrienė.

Organizacinis komitetas š. m. spalio 31 d. Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje, supažindino lietuvių visuomenę apie pasirošimą ketvirtajam mokslo ir kūrybos simpoziumui. Vakaronę atidarė ir ją pravedė organizacinio komiteto pirmininkas inž. Juozas Rimkevičius.

Pirm. J. Rimkevičius pažymėjo, kad IV-sis mokslo ir kūrybos simpoziumas yra visų lietuvių, o ne vienos kurios grupės. Yra sutelkta 100 lietuvių paskaitininkų, dirbančių mokslinėse įstaigose. Simpoziumo metu įvyks kai kurių organizacijų suvažiavimai, meno ir architektūrinės parodos. Į simpoziumą pakviesti lietuvių mokslininkai iš Europos, Australijos ir Pietų Amerikos, neminint gausiausio skaičiaus JAV ir Kanados. Kitų kraštų mokslininkų dalyvavimui didžiausią kliūtį sudaro tolimi atstumai ir kelionių brangumas.

IV-jo mokslo ir kūrybos simpoziumo vadovaujanti mintis yra — ką lietuvis kūrėjas, mokslininkas yra atsiekęs ir koks yra jo įnašas į pasaulio mokslo ir kūrybos lobyną už Lietuvos ribų.

Pirmasis pranešimą padarė adv. Povilas Žumbakis. Teisiniais klausimais bus kalbama teoretiškai ir

praktiškai, kad klausytojai suprastų. Numatytos dvi temos: palikimai ir kaltinimai-prieš lietuvius, ukrainiečius ir kitus, dėl paskutinio karo įvykių. Palikimuose bus kalbama kaip išvengti, kad pinigai nenukeltų raudonosios Maskvos kišenėn.

Humanitarinių ir socialinių mokslų vadovės Inos Užgūrienės pranešimą raštu perskaitė vicepirm. J. Ivanauskas. Iš pranešimo paaikškėjo, kad programa užims 10-12 sesijų ir yra telkiami paskaitininkai.

Pagrindinis kalbėtojas buvo prof. dr. Jonas Bilėnas iš New Yorko, griežtųjų mokslų programos vedėjas. Jis pastebėjo, kad simpoziumas turi pasižymėti mokslo grynumu ir lietuviškumu, nors bus sudaromos sąlygos ir lietuviškai nekalbantiems. Svarbu surinkti bibliografines žinias apie lietuvių mokslo darbus ir sudaryti lietuvių mokslininkų kartoteką. Kalbėjo apie programą ir paskaitininkus. Ieškomi nauji veidai ir stengiamasi juos įtraukti į aktyvų darbą, bet žiūrima, kad mokslinis lygis nenukentėtų. Numatoma 12 sesijų ir jau turime pirmininkus.

Dr. Leonardas Šimutis kalbėjo apie muzikos bei menotyros įjungimą į šį simpoziumą, nes ankstyvesniuose renginiuose nebuvo.

Dr. Tomas Remeikis išskėlė keletą pageidavimų ir reikalų organizatoriams: reikalingi, plačiaja prasme, NAMAI, mokslininkų žinynas, ne vien tik vardynas; lietuvių ryšio klausimas ir lietuviškumo išlaikymas, išsisklandant po priemiesčius ir nykstant kompaktinėms kolonijoms; lituanistinių mokyklų išsilaikymas, mažėjant mokinių skaičiui ir silpnėjant mokytojų pasirošimui; žydų klausimas ne vien tik teisine, bet ir

psichologine prasme ir t.t.; lituanistinės Katedros ir studijų centro reikalingumas.

Jonas Dainauskas kalbėjo apie bibliografijos telkimą ir vieno centro įsteigimą. Laikas yra pribrendęs ir reikia skubiai vykdyti, kad nenuėitų į šiukšlyną privatus ar organizacijų archyvai bei knygos. Tokiame Centre dirbtų specialistai tarnautojai — mokslininkai ir vertybės būtų išsaugotos ateities kartoms.

Vakaronę užbaigė pirm. J. Rinkevičius pažymėdamas, kad bibliografijos rinkimo ir leidimo reikalu yra susirišęs su LB Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublione ir bus bandoma išvengti dublikavimo. Koordinacija šiame darbe yra būtina.

Rengėjų rūpesčiu visi dalyviai buvo pavaišinti.

Simpoziumo globėjai yra: Lituanistikos Institutas, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga, Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba.

(aj)

KORP! RAMOVENŲ ŽINIAI

Spaudai yra baigiamas paruošti leidinys apie VDU, Kaune, STUDENTŲ AT-SARGOS KARTININKŲ KORP! "RAMOVĖ".

Buv. nariai prašomi atsiųsti atsiminimų, fotografijų, apie mirusių korporantų likimą. Taipgi pažymėti, kiek egzempliorių to leidinio norėtų įsigyti.

Atsiliepiamus prašom siųsti leidinio redaktoriui: J. Karka, 54 Burrows Avenue, Islington, Ont., M9B 4W7, Canada.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

ELECTRICAL MECHANICAL TECHNICIAN

WE HAVE AN IMMEDIATE OPENING IN OUR EQUIPMENT MAINTENANCE GROUP FOR EXPERIENCE TECHNICIAN. REQUIRES MINIMUM 3 YEARS IN ELECTRONIC AND MECHANICAL REPAIR OF AUTOMATED PRODUCTION EQUIPMENT. MUST BE ABLE TO INTERPRET AND USE BLUE PRINTS, & SCHEMATIC DRAWINGS.

Call 214-349-0190 for interview appointment

OPTIC ELECTRONIC CORP.

11477 Pagemill Rd.
Dallas, Texas 75243

Equal Opportunity Employer M/F

(47-48)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP

FOR 117 BED GENERAL HOSPITAL

REGISTERED

NUCLEAR MEDICINE

TECHNOLOGIST

SUPERVISORY POSITION — Full Time

Excellent opportunity in expanding department.

X-RAY TECHNICIAN

REGISTERED — Full Time

Limited weekend and call work.

Salary commensurate with experience & ability. Plus call time. Liberal personnel policies and fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE TO:

LEVERING HOSPITAL

1734 Market St., Hannibal, Mo. 63401

314-221-6511, Ext. 265

An Equal Opportunity Employer M/F/H

(47-51)

AMOCO OIL COMPANY

Casper, Wyoming, Refinery
has opening for

PIPING DESIGNERS

Minimum 5 years experience

B31.3 Code Piping

Excellent salary/benefits

Write/call for application to:

AMOCO OIL COMPANY

P. O. Box 160

Casper, Wyoming 82602

307-265-3390, Ext. 223

An Equal Opportunity Employer

Male or Female

SU A.A. MIKU SUBAČIU ATISISVEIKINANT

Atsisveikinimo žodis pasakytas v. s. Česlovo Kiliulio 1980 m. spalio 26 d. Richardson Funeral Home, Scituate, Mass.

A. A. v. s. Mikas Subatis

Kiekvienas atsisveikinimas turi liūdesio šešėlį. Liūdna skirtis žmonai su savo brangiu vyru, su kuriu tiek daug išgyventa džiaugsmo ir vargų, vaikams su juos labai mylėjusiu ir rūpestingu tėvu, o mums su draugu ir prieteliu, tiek daug gyvenime padėjusiu ir gero padariusiu. Liūdna dar ir todėl, kad paprastai daug kas lieka neišsakyta, o gal ir nepadėkota.

Šiandien atėjome amžinai atsisveikinti ir pareikšti pagarbą mūsų darbsčiam broliui vyresniam skautininkui Mikui.

Mikas Subatis gimė 1917 m. gegužės 13 d. ir savo jaunystę praleido Kaune. Čia jis mokėsi pradžios mokykloje, gimnazijoje ir baigė Aukštesniojoje Technikos mokykloje mechanikos inžineriją. Baigęs mokyklą, įstoja į Lietuvos Karo Aviaciją, kur išsitarnauja puskarininkio laipsnį, dirbdamas aviacijos mechaniku. Atlikęs karinę prievolę, dirba pas statybų rangovą Kaune ir Klaipėdoje. Artėjant karo audrai pasitraukia į Vokietiją, kur gauna darbą braižykoje. Karui praslinkus, atsiduria karo pabėgėlių stovykloje Dillingene, Bavarijoj. Čia įsijungia į lietuvių stovyklinį gyvenimą, prisideda prie lietuvių skautų steigimo, eina draugininko pareigas, įsijungia į lietuvių bendruomenę, dalyvauja stovyklos lietuviškame gyvenime, dirbdamas bendruomenės valdyboje. 1946 m. veda Stefą. Čia ir gimsta jiems dukrelė Judita.

Esant sunkiomis gyvenimo sąlygomis, nutaria su žmona ir maža dukra keltis į Belgiją. Belgijoje sunkus darbas anglies kasyklose be jokių galimybių prasimušti. Čia gimsta jiems sūnus Arūnas. Po dviejų metų, per didelį vargą pavyksta iš Belgijos su šeima grįžti atgal į Vokietiją. Čia įsijungia į lietuvių bendruomenę, eina valdybos pirmininko pareigas. Augsburgėje išrenkamas pabėgėlių Tautybių pirmininku.

Neturėdamas vilčių išemigruoti į Ameriką, važiuoja su šeima į Kolumbiją. Sunki kūrimosi pradžia su mažais vaikais svetimame krašte. Po kurio laiko gauna inžinieriaus darbą Canada Frost Kompanijoj prie cheminės laboratorijos instaliacijos įvedimo. Pastaciū laboratoriją, lieka joje administratoriu. Kolumbijoj įsijungia į lietuvių bendruomenę ir įeina į

rią grupę, suorganizavo Brocktone tautinių šokių ansamblį "Sūkurį", kuris tikrai patvirtino dedamas viltis.

Jaunimu sielojosi visą savo gyvenimą. Ir jau sunkiai sirgdamas vis domėjosi skautų veikla ir organizacijos užsimojimais. Jo didžiausias rūpestis buvo savo vaikų išauklėjimas ir išmokymas. Ir jo dideliame pasitenkinimui tas jam pavyko. Visi penki išėjo aukštąjį mokslą, įsigydami specialybes, sukūrė šeimas ir gyvena savystoviai. Visi yra skautai ir puikiai kalba lietuviškai. Ir, atrodo, artinosi laikas, kada galima būtų ramiai savo atsiekimais ir darbu pasidžiaugti. Tačiau jau nebuvo kada...

Už savo didelius nuopelnus Lietuvių Skautams ir lietuviškam jaunimui skautininkas Mikas Subatis sąjungos vadovybės buvo apdovanotas visa eile atžymėjimų iš kurių aukščiausias "Padėkos" ordinu.

Su pagarba mes lenkiam savo galvas atsisveikindami. Darbas su jaunimu ilgai dar liks jaunimo atmintyse ir neš vaisius mūsų visų ir Lietuvos ateičiai. Lietuvių Skautų Sąjungos Pirmijos Pirmininko ir savo vardu reiškiu Vyresnei Skautininkei Stefai Subatienei ir jos gražiai šeimai nuoširdžiausią užuojautą taip liūdnoje valandoje.

BOSTON

KALĖDINĖS NUOTAIKOS KONCERTAS

Gruodžio 13 d., 7 val. vakare, Jv. Petro lietuvių parapija rengia Advento koncertą, kuriame, be kitų kūrinių, bus atliekamos prof. Jeronimo Kačinsko mišios, parašytos Nekaltos Mergelės širdies garbei, Mindaugo karaliaus 700 metų krikštui paminėti.

Lietuvių publikos patogumui, šis mišių koncertas įvyks So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, 368 W. Broadway, trečiame aukšte.

KALĖDINĖ VAKARONĖ

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas ir šiais metais ruošia kūčias — kalėdinę vakaronę su programa, kurią atliks šol. Benediktas Povilavičius, akompanuos prof. Jeronimas Kačinskas, aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė, jaunas pianistas Gregory Dausa ir Ivaškų vadovaujamo tautinių šokių sambūrio jaunesni šokėjai.

Praeitais metais tokia vakaronė įvyko Tautinės Sąjungos namuose. Pasisekimas buvo toks didelis, kad

TOMO VENCLOVOS PAREIŠKIMAS MADRIDE

JAV ir Kanados LB-nių kraštų valdybų rūpesčiu, talkinant New Yorke veikiančiai amerikiečių Helsinki Watch organizacijai, Lietuvių Helsinkio steigiamosios grupės narys Tomas Venclova Madride š. m. lapkričio 11 d., specialiai Freedom House fundacijos sušauktoje spaudos konferencijoje padarė pareiškimą anglų kalba. Minimo pareiškimo laisvą vertimą pateikiame visuomenės žiniui.

"Lietuvių Helsinkio grupė egzistuoja jau beveik keturi metai. Sov. Sąjungos sąlygose tai prilygsta stebuklui. Valdžiai nepriklausančios organizacijos, nors ir veikiančios konstitucijos rėmuose, toje šalyje yra žiauriai persekiojamos. Prieš tos žmogaus teisių gynėjų padėtis Lietuvoje daugeliu atveju yra sunkesnė negu Maskvoje.

"Lietuva iki 1940 metų buvo savarankiška valstybė. Jos įjungimas į Sov. Sąjungą, prieš daugumos gyventojų valią, iki šiol yra nepripažįstamas daugelio kraštų. Tautinis ir religinis judėjimas Lietuvoje yra labai stiprus, tačiau ir represijos čia yra ypatingai besigailėjimo.

"Mes to tikėjomės steigdami Lietuvoje Helsinkio grupę. Visus penkis jos steigėjus narius ištiko sunkus likimas. Vieno iš jų, katalikų kunigo Karolio Garucko, jau nebėra gyvųjų tarpe. Poetė ir kairiųjų pažiūrų visuomenės veidėja Ona Lukauskaitė yra senesnio amžiaus, sunkiai serganti, tačiau KGB ją dažnai tardo ir visokiais būdais grąšina. Eitan Finkelstein, fizikas ir žydų judėjimo aktyvistas, neturi darbo ir nuolat yra sekamas. Man, Tomui Venclovai, rašytojui ir vertėjui, atvykus į Vakarų kraštus buvo atimta Sov. Sąjungos pilietybė ir tuo visam laikui esu atskirtas nuo savo šeimos. Bet žiauriausias likimas palietė tos grupės iniciatorių ir faktinį grupės reikalų vedėją Viktorą Petkų.

pavėlavę netilpo į salę ir dalis turėjo grįžti į namus. Kad tas neatsitiktų ir šiais metais, moterų klubo valdyba nutarė rengti didelę So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, 3-čiam aukšte.

Vakaronė - kūčios įvyks gruodžio 14 d. 4 val. p. p. Bilietus galima įsigyti iš anksto pas Juzę Matjoškienę, tel. 825-9588 arba Ireną Ulpaite tel. 436-5368.

Kūčių šeiminiųkės yra: Milda Norkūnienė ir Ona Vilėniskienė, o taip pat joms talkins ir kitos klubo narės. Visi kviečiami į šias kūčias.

"Petkus buvo pirmas iš liuvių, kuris suprato, kad prieš sovietinių sąlygų svarbiausia yra siekti pagarbos teisingumui ir žmogui. Tik tai pasiekus, bus galima siekti tolimesnių tikslų. Jis suprato žmonių kančių kainą, nes pats 15 metų buvo Stalino ir Kruščiovo Gulago nekalta auka. Tai žmogus plačių pažiūrų ir neklystamo pilietinio pajautimo, garbingas Sacharovo, Orlovo ar Ščeranskio draugas. Nors būdamas lietuvis ir katalikas, jis gynė visus — ir nekatalikus ir nelietuvius. Jis pramatė savo likimą, buvo pripažintas kaltu ir vėl nubaustas 15 metų laisvės atėmimu. Jei per tą laiką išliks gyvas, nes būdamas nebejaunas ir nesveikas gali kalėjime numirti, tai pusė jo gyvenimo, tai yra 30 metų, buvo praleista kalėjime.

"Po Petkaus arešto į Lietuvių Helsinkio grupę įstojo nauji nariai: Balys Gajauskas (taip pat nubaustas 15 metų laisvės atėmimu) ir Algirdas Statkevičius, kuris yra patalpintas į psichiatrinę ligoninę. Grupė tačiau savo darbą tebetęsia ir neseniai mus pasiekė jos paruošti nauji dokumentai, išreiškiantys solidarumą su čekų žmogaus teisių gynėjais.

"Aš skaičiau tuos dokumentus. Juose mes girdime dar gyvą balsą žmonių, kurių vienintelis tikslas yra žmoniškumo ir teisingumo triumfas. Nuo mūsų priklausau, kad tas balsas būtų išgirstas."

(LB Inf.)

PHILADELPHIA

APLANKĖ LIETUVOS KOVŲ INVALIDĄ

Lietuvos kariuomenės šventės proga ALT S-gos Philadelphijos skyriaus atstovas, aplankė skyriaus garbės narį savanorį, Vyčio Kryžiaus su kardais kavaliarių, karo invalidą Bronių Tvarkūną ir jam įteikė Tautinės Sąjungos išleistą knygą "Tautinės minties keliu".

Br. Tvarkūnas kovose su bolševikais buvo sužeistas 1919 m., kur jam buvo sutriuškinta kojos riešo kaulai.

Riešo kaulams pradėjus atrofotis daktarų patarimas, turėjo prarasti kairę koją žemiau kelio.

Br. Tvarkūnas sulaukęs 80 metų ir iškentėjęs didelius skausmus pasilieka giedroje nuotaikoje ir į ateitį žiūri su viltimi, ko jam linkėtina ir ateityje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kanados lietuviai

J. Varanavičius

TORONTE MINĖS DIRVOS 65 METŲ SUKAKTĮ

Grupė Kanadoje gyvenančių tautininkų š. m. gruodžio 14 d. ruošiasi paminėti Dirvos 65 metų sukaktį.

Minėjimas įvyks tuoj Vliko Seimo posėdžiams pasibaigus, gruodžio 14 d. 5 v. v. Lietuvių Namų salėje.

Minėjime dalyvaus Vilties draugijos valdybos vicepirmininkai inž. Jonas Jurkūnas iš Chicagos ir dr. Viktoras Stankus iš Cleavelando ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus iš Chicagos.

Taip pat dalyvaus ALT S-gos vicepirm. Bronius Dūda iš Los Angeles.

Į minėjimą maloniai kviečiami visi atsilankyti.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO 400 TŪKSTANČIŲ SUKAKTIS

Kanados Lietuvių Fondo pirmtakas buvo Geležinis Fondas, kurio įsteigimas buvo svarstomas 1957 m. Toronte, tačiau jis veiklos neišvystė. Atsiradus JAV milijoniniam Lietuvių Fondui, gyviau susidomėta ir kanadiško fondo reikalais. Pagaliau 1961 m. KLB krašto tarybos suvažiavime Toronte nutarta organizuoti Kanados Lietuvių Fondą. Sekančiame KLB tarybos suvažiavime 1962 m. rugsėjo 15-16 d. buvo priimti įstatai ir sudaryta pirmoji valdyba.

KLF per 18 veiklos metų yra išaugęs į stiprią organizaciją, kurios pagrindinis kapitalas yra neliečiamas, nenaudojamas ir paskirtas nepriklausomai Lietuvai, o gautas pelnas yra naudojamas lietuvių kultūrinei veiklai paremti. Šiuo metu KL Fondas turi per 900 narių, kurių sudėti įnašai jau peršoko 400 tūkstančius dolerių. Šiam įvykiui atžymėti Toronto Lietuvių Namuose buvo sušauktas KLF metinis narių susirinkimas ir surengtas sukaktuvinis koncertas lapkričio 8 d.

Susirinkimas vyko LN Mortos salėje, kuriame dalyvavo 55 registruoti nariai, atstovaujantieji pagal įgaliojimus 215 narius. Susirinkimą atidarė Fondo tarybos pirmininkas dr. A. Pacevičius.

Iš Fondo tarybos pirm. dr. A. Pacevičiaus pranešimo paaiškėjo, kad fondas šiais metais padarė didelę pažangą, gavęs keletą stambesnių palikimų. Atkreipė dėmesį į testamentų surašymo reikšmę, nes dar vis atsiranda tokių nerūpestingų, kurie staiga pasitraukia

į amžinybę, nepalikę jokių raštinėjų nurodymų dėl savo turto paskirstymo, nesurašę testamentų. Fondas paskutiniu metu padidėjo įmokamais didesniais įnašais ir gautais palikimais. Iš jų stambiausias — a. a. Augustino Juseliūno palikimas \$126,000 vertės.

Tarybos pirmininko pranešimą papildė valdybos pirm. inž. E. Čuplinskas, supažindinęs narius su jos darbais. Metų bėgyje valdyba rūpinosi gautų palikimų reikalais ir naujų įnašų telkimu. Padidėjus kapitalui per \$400,000, teko susirūpinti investavimų saugumu. Pinigai laikomi lietuviškuose bankeliuose, kurių indėlių drauda siekia tik iki \$20,000. Valdyba nutarė, pritarus tarybai, paskirstyti kapitalą mažesniais indėliais ir juos deponuoti komerciniuose bankuose, kurie moka didesnes palūkanas.

Izd. L. Tamošauskas narius supažindino su Fondo finansiniu stoviu 1979 m. gruodžio 31 d. Visas kapitalas deponuotas keturiuose lietuvių bankeliuose, Toronto "Paramoje", Priskėlimo parapijos, Hamiltono "Talkoje" ir Montrealio "Litas", iš viso \$238,434. 1979 m. kapitalas paaugo \$43,288, nes gauta testamentinių palikimų, kurių stambiausias buvo Paužos \$19,476. 1979 m. gauta palūkanų \$20,287, iš kurių išmokėta organizacijoms \$18,500. Iš A. T. Kojelaičių testamentinio palikimo Fondui \$100,000 buvo gauta per metais \$20,000 ir šiais metais \$5,000. Pagal aukotojų valią šio investuoto palikimo gautų palūkanų nurodytas procentas turi būti skiriamas jaunimo stipendijoms. Tam tikslui sudaryta stipendijoms skirti komisija paskyrė stipendijų \$3,357. 1980 m. Fondo kapitalas padidėjo, gavus A. Juseliūno palikimą: gryn. pin. \$38,166 ir dar neparduotas namas apie 80-90 tūkstančių dol. vertės. Šiuo metu Fondo kapitalas — \$405,693. Ryšium su gautu iš Anglijos V. Ignaičio palikimu \$8,241, buvo atidaryta Montrealio banke sąskaita ir valdybai nutarus, numatoma investuoti daugiau pinigų komerciniuose bankuose.

Po pranešimų vyko gyvos diskusijos. Buvo iškeltas investavimų saugumo klausimas lietuviškuose bankeliuose. Kai kurie bankelių pareigūnai ir nariai aiškino, kad kredito kooperatyvuose deponuotų indėlių apsauga neabejotina, nes jie yra valdžios ir centrinių kooperatyvų įstaigų priežiūroje, turi draudimus kiekvienam nariui iki \$20,000 ir jų pa-

grindiniai investavimai yra pirmuose mortgičiuose lietuviams ribotose sumose ir iš lietuvių surinkti pinigai turi tarnauti lietuvių reikalams. Investacijos komisijos pirmininkas paaiškino, kad Fondas yra užinteresuotas gauti daugiau pajamų iš aukštesnių nuosimčių, kuriuos moka komerciniai bankai.

Susirinkimas užtruko pora valandų, praėjo draugiškoje ir darbingoje nuotaikoje.

KLF sukaktuvinis koncertas

Koncertas vyko LN Karaliaus Mindaugo menėje, šeštadienio vakarą, kuriame dalyvavo per 240 fondo narių ir svečių. Meninę dalį pradėjo pranešėja Regina Dunderienė, jaunosios kartos atstovė, primindama šio koncerto tikslą: atžymėti per 400 tūkstančių dolerių sukauptą kapitalą kultūriniam lietuvių reikalams išvijoje ir nepriklausomai Lietuvai.

Koncerto programą išpildė buvęs "Montropolitan" operos solistas Algirdas Brazis ir "Volungės" choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės.

Koncertui pasibaigus, svečiai, programos išpildytojai ir fondo nariai buvo pavaišinti J. Bubulienės paruošta skania vakariene, pasi-sveičiuta, pasikalbėta, pašokta ir išsiskirstyta su įsipareigojimu išauginti Fondą iki vieno milijono dolerių išlaisvintai Lietuvai ir išvijos kultūrinei veiklai remti.

VIRIMO KURSAI

LN nutarė surengti VIRIMO KURSUS jaunoms šeiminiškėms, kurių vedėja buvo pakviesta J. Bubulienė. Į šį pranešimą atsiliepdamos, užsiregistravo 12 moterų. Registracija tęsiama ir kviečiama užsiregistruoti, kurios norėtų pasimokyti gaminti lietuvišką maistą. Kursai prasidės tuojau po Naujų Metų. Informacijų ir registracijos reikalais kreiptis į LN raštine asmeniškai arba telefonu — 532-3311.

LN BIBLIOTEKA

LN biblioteka veikia — atidaryta:

1. Ketvirtadieniais nuo 4 iki 5 val. p. p.
2. Sekmadieniais nuo 12 iki 1 val. p. p.

LN bibliotekos vedėjas yra Katelė, kuris maloniai patarnauja visiems skaitytojams. LN biblioteka randasi III aukšte, prie Gedimino Pilies menės.

LN PARENGIMAI

LN valdybos lapkričio 6 d. posėdyje buvo svarstomi kalėdiniai švenčių parengimai ir nutarta:

1. KŪČIŲ VAKARIENĖ

Detroito lietuviai

Antanas Grinius

PAKARTOTAS SEKMIŲ VAINIKAS

Lapkričio 15 d. Kultūros centre buvo kartojamas A. Gustaičio veikalas Sekminių vainikas. Pernai gruodžio 1 d. statant šį veikalą oras buvo labai blogas — keliai padengti ledu ir labai slidūs. Vieni nuo pusiaukelio grįžo namo, o kiti net nepasijudino iš vietos. Iš nemažusių dauguma norėjo jį pamatyti. Antra Stasys Sližys šiais metais švenčia savo trisdešimt metų muzikinės veiklos sukaktį. Gal tas ir skatino jaunimo choro tėvų komitetą vėl pakartoti šį veikalą. Žodis kartoti gal ir netikty, nes šis A. Gustaičio veikalas Detroito jau buvo pastatytas 1950 metais buvusiuose Lietuvių namuose. Tada jį rengė buv. Lietuvių Tremtinių Draugija. Veikalą režisavo Suzana Arlauskaitė-Mikšienė, akom panavo Bronius Budriūnas.

Publikos vaidinime buvo netikėtai daug — 350.

Stasė Smalinskienė, prieš pakilant uždangai, pranešė, kad dekoracijos ir režisūra yra Justino Pusdešrio, kuris jau miręs, bet jo darbai ilgai dar gyvens. Pakvietė atsistojimu ir tylos minute jį pagerbti.

Aktorai, choristai ir šokėjai susilaukė iš publikos daug plojimų. Plojo ir plojo po kiekvieno atlikto dalyko. Po atlikto vaidinimo ir visiems išsirikiauvus scenoje Stasė Smalinskienė padėkojo programos atlikėjams paminėdama, kad kartu su šiuo pastatymu yra minimas ir St. Sližio muzikinės veiklos trisdešimtis. St. Sližiui, Rusnei Baltrušaitytei ir Karoliui Baliui buvo įteikta po raudonų gėlių puokštę, o kitiems aktoriams gėlytės prisegtos. Stasiui Sližiui buvo įteikta dar ir atskira dovana — įremitas paveikslas. Stasiui Sližiui jo veiklos trisdešimties metų proga organizacijų atstovų sveikinimai atlikti vaišių metu.

Detroito jaunimo choro tėvų komitetas išleido gražų 36 puslapių leidinį "Stasys Sližys Lietuvis muzikas tautinėje bendruomenėje". Viršelis pieštas dail. Sta-

rengti gruodžio 24 d. Bilietų kainos: suaugusiems — \$9.00, pensininkams ir jaunimui nuo 12 iki 18 m. amžiaus — \$7.50, vaikams nuo 7-12 m. — \$3.50 ir vaikams iki 7 m. amžiaus — veltui.

2. NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS rengiamas gruodžio 31 d. Bilietų kainos: suaugusiems — \$22.00, pensininkams — \$18.00.

sės Smalinskienės. Redagavo rašytojas-žurnalistas Baly Gražulis. Šį leidinį buvo galima įsigyti už 3 dol.

PRANO GAILIAUS PARODA

Lapkričio 15 d. vakare kultūros centre, mokyklos klasėse buvo atidaryta Prano Gailiaus meno paroda. Parodoje iškabintų paveikslų eilėje figūriavo: akvarėlė ir grafika, viso 37 įvairūs paveikslai. Staluose gi buvo išdėstytos meno knygos lapai: Milašiaus ir Willemetz poezijos: "Jūra" ir "La Suite Lithuanienne. Paroda rengė skaučių "Gabijos" tuntas. Atvykusius į parodą vaišino arbata ir pyragais.

• **Detroito Lietuviškų Melodijų** radijo valandėlė, nuo gruodžio 1 d., bus transliuojama pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vakaro iki 8 val. vakaro iš WMZK stoties, banga 1400 AM. Tai padaryta stoties savininkų sprendimu, kad visos tautybių programos Detroito, nuo gruodžio 1 dienos, perkeliama iš trumpų bangų 98 FM į ilgas bangas 1400 AM.

Valanelei vadovauja Algis Zapparackas.

MIRTYS

Lapkričio 3 d. mirė Vilniaus krašto lietuvis Kazys Veikutis ilgą laiką buvęs Vilniaus krašto centro valdybos pirmininkas ir kurį laiką, DLOC-ro valdybos pirmininkas. Priklausė prie LAS ir kitų organizacijų. Lapkričio 6 d. po atlaikytų šv. Antano bažnyčioje pamaldų palaidotas Woodmere kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi Vilniaus krašto lietuviai.

Lapkričio 6 d. po ilgos ir sunkios ligos Sinai ligoninėje mirė Antanas Šileika sulaukęs 78 metus. Anksčiau, kai kurį laiką yra buvęs Detroito LB apylinkės pirmininku ir DLOC-ro valdybos išdininku. Rėmė skautus, Balfą, Vasario 16 gimnaziją. Buvo LAS narys. Lapkričio 10 d. po atlaikytų Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje pamaldų, palaidotas švento kapo kapinėse. Liko: žmona Aldona, dukterys Birutė ir Gintarė su šeimomis, brolis Kazimieras su šeima Toronte, svainys Jonas Urbonas su šeima, kiti gimines, pažįstami ir draugai.

IMMEDIATE

MACHINIST Expd., 1st & 2nd class. Laine & milling machine. Some exp. on N.C. Bridgeports helpful. Excellent starting pay & all company paid benefits, including major medical & co. paid pension plan. Call JACK WINSLOW at MULTITURN MFG. INC., 516/586-2244. (39-45)

Clevelando Meno Muziejuje atidaryta prancūzų realistų paroda

Virš 250 darbų, 70-ties dailininkų, lapkričio 11 d. Clevelando Meno muziejuje buvo parodyti spaudos, radijo ir televizijos atstovams bei muziejaus garbės nariams.

Tai prancūzų realistų meno rinkinys 1830-1900 metų laikotarpio. Ši paroda suorganizuota Clevelando Meno Muziejaus kuratoriaus dr.

Gabriel P. Weisberg.

Clevelando visuomenei paroda atidaryta lapkričio 12 d. ir tęsis iki 1981 m. sausio 18 d. Vėliau paroda bus perkelta į Brooklyno meno muziejų (nuo kovo 7 d. iki gegužės 10 d.), toliau į St. Louis meno muziejų (nuo liepos 23 d. iki rugsėjo 20 d.) ir galiausiai į Glasgowo meno muziejų Škotijoje (nuo

1981 m. lapkričio 5 d. iki 1982 m. sausio 4 d.).

Prancūzų realizmas iš visų 19 šimtmečio meninių žanrų buvo mažiausiai studijuojamas ir kataloguojamas. Tik pastaruoju metu kilo susidomėjimas Gústave Courbet (1819-1877) ir Jean Fracois Millet (1814-1875) darbais. Tuo tarpu jų epochoje ir aplinkoje kūrė meninkai liko mažai žinomi. Bet tuo metu kai jie gyveno visuomenė juos gerai pažinojo ir jų darbus šalia privačių kolektorių įsigijo ir kai kurie garsūs meno muziejai, kaip pav. Augustiniečių muziejus Toulouzoje ir meno muziejus Marseilyje. Vis dėlto daugumas jų darbų pateko į rūsius ir palėpes. Mat pasikeitė skonis, realizmas buvo užmirštas ir šio šimtmečio pradžioje iš gyvenimo išstumtas impresionizmo bei moderniojo meno.

Realistinė tradicija arba žanras iškėlė daugiausiai 19 šimtmečio socialinio gyvenimo pusę. Realistai tada norėjo savo mene išryškinti kiekvieną žmogaus gyvenimo aspektą ir tai panaudoti savo kūrybai.

Šioje parodoje išstatyti kūriniai vaizduoja kaip meninkai matė save ir kaip jie išgyveno pasirinktas temas. Jie rinko temas sau iš kasdieninio gyvenimo ir rezultate jų darbai buvo geriau prieinami ir suprantami eiliniams, tiek tų laikų buržuazijai. Daugumą realistų tada kaip tik įdomavo miesto darbininkai ir paprasti kaimo žmonės.

Septyni dešimtmečiai, kuriuos ši paroda apima yra padalinti į dvi dalis:

Realizmas, kuris liečio šio judėjimo pradžia nuo 1830 iki 1870 ir naturalizmas, kuris tęsia tradicijas po prancūzų-prūsų karo ir vėliau virtęs naturalizmu. Realizmas atstovai tada skirstėsi į keturias kategorijas, (bendro pobūdžio, nature morte, portretistus ir gamtovaizdininkus). Mat tas jiems padėjo lengviau patekti į tuometinius prancūzų salionus.

Tačiau ši paroda suveda visų kategorijų ir užmirštus dailininkus, kaip pav. Francois Bonvin, Jules Bastien-Lapage ir Leon Lhermitte. Ši paroda kaip tik turi tikslą iš naujo įvertinti eilę užmirštų menininkų. Parodoje matome tapybos ir grafikos darbų mažai kam šiame šimtmetėje matytų. Tai paroda kurios turinyje iškeltos idėjos ir idealai ir kur stilius ir konstrukcija lygiai svarbūs.

Šią realistų parodą globoja Amerikos Humanizmo Sąjunga, Valstybinė meno ir Humanizmo Sąjunga ir

Pierre Edouard Frere — Vaikai žiūri paveikslus. Iš prancūzų realistų parodos Clevelando meno muziejuje.

prancūzų užsienio reikalų ministerija, bendradarbiaujant su L'Association Française d'Action Artistique ir taip pat Škotijos Meno Sąjungos. Be to, Clevelande vykstančią parodą dar remia Ohio Meno Sąjunga.

Kietais viršeliais paruoštas katalogas su 400 iliustracijų iš kurių 43 spalvotos parduodamas muziejuje po 15 dol. Taip pat kiekvienas lankytojas gauna nemokamą parodos vadovą, kurį paruošė ir atitinkamus tekstus parašė Helen Borowitz.

Ingrida Bublėnė

LB LITERATŪROS PREMIJOS VERTINIMO KOMISIJA

Susitarus su Lietuvių Rašytojų Draugijos Valdyba, sudaryta Lietuvių Bendruomenės Literatūros Premijos vertinimo komisija tokios sudėties: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Volertas — Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovai, dr. Danguolė Tamulionytė ir dr. Rimvydas Šilbajoris, Viktoras Mariū-

nas — JAV LB Kultūros Tarybos atstovai.

Komisijai spausdintų kūrinių reikia siųsti po penkias knygas. Jos siuntėjams nebus gražinamos, o paliktos vertinimo komisijos nariams. Visi rankraščiai bus gražinami siuntėjų adresu.

Vertinimo komisija svarstys tik liuanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus. Kitokio pobūdžio mokslo veikalai bus gražinami siuntėjams, susipažinus su tų veikalų tematika ir turiniu.

Rankraštiniai kūriniai nebus svarstomi, jeigu bus pasirašyti slapyvardžiais ir neturės pridėto lydraščio su tikrąja autoriaus pavarde bei adresu. Ši premija nėra slapta konkursas.

JAV LB Kultūros
Taryba

OPPORTUNITY FOR STRUCTURAL STEEL DETAILER/CHECKER

Minimum five years experience. Full benefits, including retirement/profit sharing & steady work.

Apply call or send resume to:
ALAMO STEEL MACHINE
Box 9098

Austin, Texas 78766

(44-3)

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980.

Labai gera angliška vilnonė medžiaga, gali būti vyriškam arba moteriškam kostiumui; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; komplektas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" jeans, mėlynos arba rumbuoto velveto; crimplene medžiaga moteriškam kostiumėliui arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški odiniai geri pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimu \$300.00.

Taip pat dar galima į šį siuntinį pridėti 9 svarus prekių: medžiagos galima dėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 2.75 m.

Zemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų: Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv. \$260.00. Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui, sveria 6 sv. 100.00. Jeans, "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti dvi) sveria 2 sv. Kaina už vienas 48.00. Jeans "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti dvi) sveria 1½ sv. Kaina už vienas 48.00. Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 sv. 43.00. Moteriškos arba vyriškos nailonines kojines 3.50. Vilnonės arba šilkinės skarelės 14.00. Telescopis lietsargis, sveria ½ sv. 13.00. Geresni marškiniai 21.00. Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1½ sv. 52.00. Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv. 33.00. Angliška vilnonė medžiaga eilutėms, sveria 3 sv. 67.00. 76.00. 110.00.

Kalkuliatorius TI — 33 Texas 67.00. Stetoskopai, sveria ½ sv. 64.00.

Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: ½ sv. arbatos — \$4.50. ½ sv. nescafes — \$7.00; 1 sv. kavos — \$8.50; 1 sv. šokol. saldinių — \$8.50.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB,
ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORĖ

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing istaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokėsių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

Spanguolės Amerikos kontinente

STEFANIJA STASIENĖ

Saulėtos rudens dienos ir žydras dangus vilioja kiekvieną į gamtą pasigrožėti suliepsnojusiais medžiais, spalvingų lapų sukūry min-timis paskraidyti, pasva-joti.

Tačiau ruduo greit netenka savo grožio, lapkričio vėjas greit apnuogina medžius ir mes vėl atsiduriame sustingusios gamtos prie-globstyje.

Tik raistuose ir pelkėse galima rasti dar tikro este-tinio pasigėrėjimo, kur tarp vasariškos žalumos išky-la vėlyvo rudens puošnios rau-donos uogos, — spanguolės.

Neveltui jos čia taip mė-giamos, apipintos tautosaka, legendomis ir giliai įsi-skverbusios į šio krašto žmonių tradicijas.

Simboliniai jos primena pirmąją Padėkos Dieną, kada šio krašto pilgrimai pir-mą kartą galėjo džiaugtis savo darbo vaisiais ir Die-vui dėkoti už gausų derlių bei gamtos suteiktas jiem dovanas. Tačiau vietos gy-ventojai, idėjai spanguoles pažino ir plačiai jas naudo-jo seniai prieš europiečių at-vykimą į šį kontinentą. Kai kurios indėnų gentys jas va-

dino i b i m i, kas reiki-ka karčios uogos. Paprastai jie naudodavo spanguoles maistui ir kaip vaistus, Deleware indėnai laikė jas taikos sim-boliu.

Maistui uogas maišydavo paprastai su mėsa. Span-guoles tarp akmenų sutrin-davo ir tą masę maišydavo su džiovinta žvėriena ir ly-dytai taikais. Viską gerai sujungus formuodavo nedi-deles bandeles. Tokios ban-delės greit negesdavo, nes uogose esanti ascorbinė rūgštis jas saugojo nuo ge-dimo. Kaip vaistą naudoda-vo kraujo užkrėtimams gy-dyti, nes uogose yra ir anti-biotinių medžiagų.

Spanguoles indėnai ne-paprastai vertino ir apie at-siradimą sukūrė net tokią legendą. Kartą indėnų dva-siškis nuklimpo į slankųjį smėlį ir jokiū būdu negalėjo iš jo išsikasti. Jam grėsė pavojus mirti badu. Bet štai atsirado baltas balandis ne-šinas snape spanguolę. Taip balandis maitinęs smėlyje įklimpusi dvasiškį, kol tas pagaliau iš ten išsikasė.

Keletas uogų nukrito į smėlį. Jų sėklos išleido dai-gus ir tokiu būdu atsirado

gražus amžinai žaliuojantis spanguolių augalas.

Pirmieji į šį kontinentą atkeliavę europiečiai labai greit su šiais augalais susi-dūrė ir spanguoles plačiai panaudojo savo kasdieninė mityboje.

Anais laikais kada jūro-se plaukiadavo mediniais laivais ir kelionėje išbūdavo išstisus mėnesius, jūreiviai kasdien gaudavo po sauja spanguolių, kad apsisaugo-tų nuo ligų. Šias uogas jie tada veždavo medinėse statinėse su vandeniu.

Taip pat 20,000 šio krašto ateivių, kurie dėl politi-nių įsitikinimų laike Ame-rikos revoliucijos buvo pri-versti palikti šią žemę ir keltis į Nova Scotiją, nepa-prastai nudžiugo radę ten gausybės laukinių spanguolių. Vėliau jas pradėjo kul-tivuoti ir išvystė stambia ūkio šaką, kuri ir šiandien sudaro jiems esminį pragy-venimo šaltinį. Nova Scotia ir Britų Kolumbijos spanguolės laikomos vienos geriausias šiame kontinen-te.

JAV spanguolės daugiausia auginamos Atlanto pa-kraščiuose: Cape Cod, New Jersey, Wiscansin valstijoje ir kitur, kur pakankamai vandens, smėlio ir pelkynų. Todėl ir angliškas jų pa-vaadinimas "crane berry"

kilęs iš "crane" t. y. gervė, kuri ilgom kojom braido po pelkynus ir minta spanguo-lėm.

Jau 100 su viršum metų praėjo nuo pirmos spanguo-lių kultivacijos šiame krašte. Šiandien ši augalų kultūra yra moksliskai tvarkoma ir komerciniai išnaudojama. Šio produkto tradicija ir komercija taip giliai įleidusi šaknis amerikiečiuose, jog būtų nesuprantama Padėkos Dienos vaišėse šalia kalakuto neturėti ir spanguolių priedo. Spanguolių priedas įvairiai patiekiamas. Gal vienintelis charakterin-giausias, skoningiausias ir sveikiausias spanguolių priedas prie kalakuto yra sekantis.

Imti: 1 sv. spanguolių, 2 obuolius, 2 apelsinus, medaus pagal skonį. Spanguo-les nuplauti ir mėsa mala-ma mašinėle sumalti ar ki-taip smulkiai sukapti. Obuolius nuplauti, išimti sėklalazdžius ir su žieve su-malti ar labai smulkiai su-kapti. Apelsinus nulupti išimti sėklas ir sumalti.

Viską sudėti kartu, įdėti pagal skonį, išmaišyti ir pa-dėti šalta. Galima paruošti iš anksto. Tiekiant į st-lą galima papuošti pagruz-dintais kapotais riešutais. Geriausiai tinka pignalijos.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PAR-DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

METALURGIST
TWO ENTRY LEVEL PROCESS
Metalurgist for superalloy foundry project. Located in Detroit suburb. Excellent benefit package. Good opportunity with rapidly expanding company. Send resume to:
HOWMET TURBINE COMPONENTS CORP.
METAL PRODUCTS DIVISION
BOX 600
PLYMOUTH, MICH. 48170
Equal Opportunity Employer (40-43)

AUSTRALIJOS IŠVYKOS RINKTINĖS ŽAIS TORONTE

Šį šeštadienį, lapkričio 29 d., Scarborough College, Scarborough, Ont. vyksta 1980 m. š. Amerikos Pabaltiečių tinklinio pirmenybės, į kurias vyksta Clevelando žaibo moterų ir mergaičių komandos.

Sekmadienį, lapkričio 30 d., 12:00 val., Toronto Prisi-kėlimo parapijos salėje vyks š. Amerikos lietuvių r e p r e z e n t a c i n i ų moterų tinklinio ir jaunių krepšinio komandų vykstiančių į Australiją parodomosios rungtynės prieš vietines Toron-to komandas.

NAUJŲ METŲ ŠOKIAI

Denverio tautinių šokių ansamblis "Rūta" kviečia visus Jungtinės Amerikos Valstybės ir Kanados lietuvius į Denverį naujų metų sutikimui. Šokiai įvyks gruodžio 31 d., 8:00 v. v. (Rocky Mountain Time). Įėjimas, užkandžiai, šampanas — 15 dol. asmeniui. Bilietai turi būti užsakyti ne-vėliau kaip gruodžio 1 d. Dėl kitų informacijų prašome kreiptis: Arvydas K. Jarašius, 9135 Utica Court, Westminster, Col. 80030, tel.: (303) 427-3394 arba — Algirdas M. Liepas, 2545 S. Lafayette, Denver, Colorado 80210, tel.: (303) 722-1495.

Colorado jaunimas laukia svečių.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvar-kyta.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuošimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniam laikui, tada nuošimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarūs taupymo nuošimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas metų ketvirčiais.

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$100,000

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS. UZDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

PADĖKOS DIENOS PIETŪS

Lietuvių Namuose

Lietuvių Namuose 877 E. 185 St.

Ketvirtadienį, lapkričio 27 d.

2 val. p.p.

Prašome vietas rezervuoti. Tel. 531-2131

Jau galima įsigyti Lietuvių Klubo kortelę 1981 metams.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PAREMKIME SPORTININKŲ IŠVYKA Į AUSTRALIJĄ

Kaip jau žinoma, šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga organizuoja š. Amerikos lietuvių sportininkų išvyką į Australiją nuo 1980 m. gruodžio 20 d. iki 1981 m. sausio 10 d. Vyksta moterų ir vyrų tinklinio bei jaunių krepšinio komandos repr. ir du lauko teniso žaidėjai — vyras ir mergina. Viso 25 sportininkai neskaitant vadovų. Išvykos vadovas — Zigmas Žiupsnys iš Chicago.

Numatoma dalyvauti 30-se Jubiliejinėse Australijos Lietuvių Sporto žaidynėse ir taipogi aplankyti Sydnėjų, Melbourną, Geloną, Adelaidę ir Canberą, rungtyniaujant su lietuvių ir australiečių komandomis.

Iš Clevelando LSK žaibo vyksta Rūta Maželytė ir Danutė Bankaitytė — moterų tinklinio žaidėjos, Algis Miškinis ir Algis Zylė — jaunių krepšinio ir Leonardas Kedys, kaip jaunių krepšinio komandos treneris ir vyrų tinklinio žaidėjas.

Clevelando sportininkų išvykai į Australiją remti komitetas, sudarytas LSK žaibo ir LB-nės Clevelando Apylinkės iniciatyva, yra pasiryžęs sutelkti lėšų išvykos dalyviams paremti.

Nuoširdžiai prašome savo auka paremti šį užsimojimą, tarnaujantį visuomenės ir sportuojančio jaunimo naudai.

Čekis rašomas: **Žaibas — Australija.** Siųsti komiteto išdininkui Dr. Viktorui Stankui, šiuo adresu: **Dr. Viktoras Stankus, Jefferson Center, Suite #130, 5001 Mayfield Road, Lyndhurst, Oh. 44124. Telef.: 351-9587 namų; 381-3580 darbo.**

Aukas taipogi galima įteikti ir bet kuriam komiteto nariui ar įgalotam aukų rinkėjui.

Clevelando Sportininkų Išvykai į Australiją Remti

Komitetas — Kęstutis P. Šukys — pirmininkas, Jurgis Malskis ir Ona Jokūbaitienė — vicepirmininkai, Dr. Viktoras Stankus — išdininkas, Algirdas Bielskus — sekretorius, Danutė Dundurienė ir Antanas Jonaitis — nariai.

KRUPAVIČIAUS MINĖJIMAS

Gruodžio 14 d. (sekmadienį), šv. Jurgio parapijoje Clevelande rengiamas Mykolo Krupavičiaus 10 metų mirties minėjimas. 10:30 bažnyčioje pamaldos už vėlionį ir visus mirusius ir nukankintus krikšč. demokratų veikėjus.

Po pamaldų minėjimas parapijos salėje, kuriame apie Krupavičių kalbės Algirdas J. Kasulaitis. Visi kviečiami pamaldose ir minėjime salėje dalyvauti. Minėjimą rengia LKDS Clevelando skyrius.

MENO PARODA

D.L.K. Birutės Draugijos Clevelando skyrius organizuoja vietinių meno pajėgų įvairių meno darbų parodą. Paroda įvyks 1981 m. kovo mėn. 28-29 d.d. DMNP parapijos salėje.

Visi Clevelando ir apylinkių menininkai kviečiami dalyvauti.

Dėl informacijos skambinti valdybos narei Sabinai Rutkauskieni tel. 226-5193.

• **Gintaras Karosas**, šį trečiadienį nuo 1:30 iki 3:00 val. p. p. kalbės per WERE radiją, Rich Barnett programoje Talk Show anglų kalba apie Lietuvą.

G. Karosas savo firmos reikalais plačiai važinėja po Ameriką ir visur randa didelį susidomėjimą lietuviškais kūriniiais. Į Bostoną grįš gruodžio 4 d.

ATTITASYMAS

Praeitime Dirvos nr. 7 psl. po nuotrauka iš DMNP parapijos parengimo padaryta korektūros klaida. Buvo skaitomos ištraukos iš B. Gaidžiūno knygos ne "Mano tautos likiminiai metai", bet iš "Mano kartos likiminiai metai"; kalbėjo ne dr. Vytautas Vygandas, bet dr. Vytautas Vygantas.

House for sale by owner East Park Dr. beautiful 2 bedroom home, fire place, two bath etc. Owner agent 531-6787.

Kultūros darbuotojų konferencija Clevelande, Lietuvių Namuose lapkričio 22-23 d. buvo gausi atstovais bei svečiais ir sėkminga darbais bei nutarimais. Viršuje kalba prof. Tomas Venclova. Jo paskaita "Kultūros vaidmuo išeivijos butyje" buvo įdomi ir visų su dėmesiu išklaušyta. Apačioje dalis konferencijos dalyvių. J. Garlos nuotr.

Aukos Dirvai

A. Ambražiūnas, Los Angeles	25.00	A. Kalvaitis, Chicago	10.00
Dr. D. Tamulionytė, Bratenahl	5.00	S. Petokas, Chicago	10.00
E. Baublienė, Detroit	10.00	M. Jonikienė, Chicago ..	5.00
A. Misiūnas, Detroit	10.00	J. Lungys, Chicago	5.00
J. Stašaitis, Brockton	5.00	P. Razgaitis, Seven Hills	5.00
P. Žilinskas, Hemet	5.00	M. Gincas, Jupiter	5.00
V. Petrauskas, N. Chicago	15.00	L. Kezenius, Willowick ..	5.00
J. Smailys, Omaha	5.00	P. Šliteris, Waukegan ...	2.00
M. Slavinskienė, Monticello	25.00	A. Karklius, Bratenahl	15.00
O. Vilėniškienė, Dorchester	30.00	F. Masaitis, La Mirada	10.00
A. Andriušienė, Dorchester	25.00	Alg. Alantais, Bloomfield Hills	20.00
A. Leonas, Bradford	20.00	L. Pollock, W. Lafayette	10.00
A. Mačys, Downers Grove	10.00	A. Treinys, W. Roxbury	10.00
Detroito Lietuvių Kultūros Klubas	25.00	P. Račkauskas, Dorchester	10.00
A. Čiuprinskas, Vienna ..	10.00	S. Petravičius, Rancho Palos Verdes ..	20.00
G. Stapulionis, Surfside ..	5.00	J. Giedraitis, Northport ..	10.00
J. Slivinskas, Indilantic ..	10.00	A. Dovydaitis, St. Petersburg	5.00
K. Dulys, Crownsville ..	10.00	P. Kaspariūnas, St. Petersburg	10.00
V. Besperaitis, Topanga ..	25.00	T. Bogušys, Boston	10.00
Br. Užemis, Hot Springs	10.00	J. Citulis, Cleveland	10.00
G. Petrauskas, Los Angeles	5.00	J. Stelmokas, Lansdowne	10.00
J. Byla, Waterbury	10.00	J. Petružis, Milton	25.00
J. Kartanas, Omaha	7.00	S. Petrulis, Omaha	10.00
J. Kavaliauskas, Livonia	5.00	Pr. Mačernis, Chicago ..	10.00
J. Šiaučiušas, Cleveland	10.00	V. Steponavičius, Cleveland	5.00
J. Krištolaitis, Cleveland	10.00	M. Vaišnys, Daylestown	10.00
A. Griauzdė, Avon	7.00	Br. Kazukauskas, Silver Spring	5.00
J. Budrienė, Strongsville	10.00	P. K. Skimantas, Glendale	20.00
S. Liepas, Cicero	10.00	Dr. A. Milaknis, Santa Monica	50.00
A. Ambrazienė, Euclid ..	10.00	V. Jankūnas, Rochester	5.00
G. Juškėnas, Cleveland ..	25.00	M. Kleinaitis, Gulfport ..	10.00
D. Kregždė, Cincinnati ..	5.00	B. Dunda, Cicero	12.00
K. Statkus, Santa Monica	20.00	J. Jurkūnas, Chicago	20.00
Dr. J. Kuncaitis, Novelty	15.00	J. Kazickas, Greenwich	10.00
R. Vaičaitis, W. Nyack ..	10.00	F. Šeštokas, St. Petersburg	15.00
Dr. J. Jurgilas, Rancho Santa Fe	25.00	J. Švedas, Elizabeth	5.00
P. Čečkus, Dearborn Hts.	10.00	Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.	
V. Čyvas, Cleveland	5.00		
Ch. Bogushas, Middleburg	10.00		
J. Dumbrys, Fairview Park	5.00		
V. Tervydis, Collinsville	5.00		
A. Milūnas, Downers Grove	10.00		
V. Jasiukaitienė, Cicero	20.00		
A. Garmus, Palm Beach ..	15.00		
Vyt. Mažeika, Chicago ..	5.00		
V. Vaitkevičienė, Chicago	10.00		
E. Žitkus, Beverly Shores	20.00		
S. Virpša, Chicago	7.00		
T. Bukaveckas, Chicago	10.00		
S. Berkiel, Antisch	10.00		
V. Pavilčius, Chicago	5.00		
A. Traška, Chicago	20.00		
A. Simonaitis, Chicago ..	10.00		
Č. Kiliulis, Lexington ..	10.00		
A. Juodvalkis, Chicago ..	20.00		
A. Sederavičius, Omaha	5.00		
N. Matijošaitis, Los Angeles	50.00		
J. Misevičius, Baltimore	5.00		
S. Šimoliūnas, Detroit ..	10.00		
K. Pralėika, Little Falls	5.00		
Dr. J. Šonta, Akron	50.00		
P. Petraitis, Cleveland ..	10.00		
J. Vizbaras, Dorchester ..	5.00		
A. Švedienė, Cleveland ..	5.00		
Z. Obelenis, Richmond Hts.	10.00		
J. Rukšėnienė, Los Angeles	10.00		
V. Jokūbaitis, Euclid	10.00		
G. Taoras, Cleveland	5.00		
J. Ramanauskas, Elizabeth	5.00		
K. Balaišis, Cleveland ..	5.00		
A. Verbickas, Chicago ..	10.00		
Dr. T. Savickas, Monticello	12.00		
I. Obolėnienė, Tucson ..	37.00		
J. Kapčius, Juno Beach ..	5.00		
P. Mikšys, Juno Beach ..	10.00		
T. Blinstrubas, Chicago ..	20.00		
Dr. R. Teisman, Dekalb	5.00		
V. Girnius, Chicago	10.00		
O. Pavilčius, Chicago	10.00		
A. Atkočaitis, Dearborn Hts.	5.00		
J. Mačiulaitis, Dearborn Hts.	5.00		
J. Černius, Upland	10.00		
V. Gruzdyš, Euclid	10.00		
Detroito Lietuvių Organizacijų Centras ..	15.00		
V. Jonkus, Philadelphia ..	10.00		
A. Valavičius, Los Angeles	20.00		

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA. GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

• Išnuomojamas 3 miegamųjų butas 17726 Neff Rd. Teirautis pas Gražulius tel.: 692-2006. (47-48)

DIRVA

• Prel. Pranciškus Juras, Alkos muziejaus steigėjas, lapkričio 22 d. mirė Putname sulaukęs 89 m. amž. Bus laidojamas Chicagoje.

• V. Dovydaitis ir A. Mironas lapkričio 1 d. Kalifornijoje, automobilio katastrofoje buvo sunkiai sužeisti. Kartu važiavusios Mironienė, Dovydaitienė ir Rudvalienė buvo mažiau sužeistos.

• A. A. Povilas Tautvaišas, žymus lietuvių šachmatininkas, mirė Chicagoje lapkričio 14 d. sulaukęs 64 m. amž. Priklausė Fratėrnitas Baltiėnsis ir Lietuvių Šachmatininkų Sąjungai Palaidotas lapkričio 18 d. šv. Kazimiero kapinėse.

• Mirė kun. Vaclovas Martinkus, lapkričio 18 d., Providence, R. I., sulaukęs 71 m. amž. Vėlionis buvo

Brangiai mamytei

VANDAI SINKIENEI

iškeliavus amžinon ramybėn, jos sūnų EMILĮ SINKĮ su žmona JULIJA, dukrą IRENĄ TAMM ir kitus artimuosius giliai užjaučia

Lietuvių Protestantų Sąjunga,
Los Angeles

Mylimai mamytei

VANDAI SINKIENEI

mirus, mielus bičiulius jos sūnų EMILĮ SINKĮ su žmona JULIJA, dukrą IRENĄ TAMM ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Dr. Antanas ir Halina
M i l a k n i a i
Albinas ir Vita
M a r k e v i č i a i

Anapilin iškeliavus mielai mamytei

VANDAI SINKIENEI,

mielus prietelius jos sūnų EMILĮ SINKĮ su žmona JULIJA, dukrą IRENĄ TAMM ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Edvinas ir Halina
B a l c e r i a i

A. A.

JUOZUI ZDANCEVIČIUI

mirus, jo žmonai, sūnams JONUI, VYTUI ir ALFONSUI su šeimomis ir kitiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Elena ir Stasys
M i n e i k a i

MONTREALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA
MALONIAI KVIEČIA VISUS STUDENTUS (18 METŲ IR
VYRESNIUS) DALYVAUTI

XVIII ŽIEMOS SLIDINĖJIMO STOVYKLOJE

"L'AUBERGE DE LA PERDRIERE" VIEŠBUTYJE,
ST. DONAT DE MONTCALM, QUEBEC,

nuo 1980 m. gruodžio 28 d., iki 1981 m. sausio 2 d.

Stovyklos kaina: \$120.00 (can funds) įskaitant visus pusryčius, vakarienes, nakvynes, "discontheque" kas vakarą ir vyno / sūrio susipažinimo vakarą.

Įmokėjimas ir registracija reikalinga: vardas ir pavardė, adresas, telefonas, kiekvieno dalyvio, ir \$60.00 (canfunds), prašom neišsiųsti įmokėjimus anksčiau, negu lapkričio 24 d. (postmarked no earlier than), yra tik 160 vietų, įmokėjimai, kurie yra išsiųsti per anksti ar per vėlai — gražinami, jeigu negalėsite atvykti, gražinami, įspėjus iki gruodžio 12 d.

Dėl informacijų ir įmokėjimų kreiptis: Tomas Murauskas, 6834 rue Piere Gadois, Montreal, Quebec, H1M-2X9. Tel. (514) 259-8725.

gimęs Vatelijų km. Ylakių valsč. Mažeikių apskr. Į kunigus buvo įšventintas 1935 m. Palaidotas lapkričio 22 d. Vėlionis daug dirbo Balfe ir ilgus metus buvo jo pirmininku.

• Kostas ir Genė Braziliai, iki šiol gyvenę Clevelande, persikėlė nuolatiniam gyvenimui į Kaliforniją ir įsikūrė San Diego, netoli savo sūnaus, gyvenančio La Mesa mieste. Čia paduodame Kosto ir Genės Brazilių telefoną: 469-9965. Jie labai norėtų susipažinti su kitais lietuviams gyvenančiais San Diego bei jo apylinkėse.

• Europos Lietuvis, Londone išėinąs Anglijos lietuvių savaitraštis, dėl pasunkėjusių spaudos sąlygų, nuo ateinančių metų pradžios žada pasirodyti tik du kartu per mėnesį.

• Mečys Valiukėnas, Dirvos bendradarbis Chicagoje, su žmona Eleonora ir sūnumi Gintaru yra išvykęs į Australiją, kur lanko gimines ir pažįstamus. Į Chicago grįžta gruodžio mėn. pradžioje.

• Viktoras Sutkus, gyv. Bad Kreuznach, Vokietijoje, Dirvai paremti atsiuntė 150 dol. Ačiū.

• Sol. Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, kurie dalyvavo Pietų Amerikos lietuvių kultūros savaitėje, atsiuntė Dirvos skaitytojams sveikinimą. Rašo, kad parengimas susilaukė didelio pasisekimo.

• A. A. Justinui Pusdešriui mirus šeimai pareikštoje užuojautoje, tarp pasirašusių, per klaidą buvo praleista p.p. L. P. Heiningų pavardė. Atsiprašome.

• Gražina Siliūnienė, gyv. Flushing, N. Y., Korp! Neolithuania filisterė, susilaužė koją ir, padarius operaciją, dar kurį laiką pasiliks ligoninėje. Linkime jai greit pasveikti.

P A D Ė K A

Mūsų mylima motina ir močiutė

ALINA KUPREVIČIŪTĖ-SKLĖRIENĖ

Mirė 1980 m. rugsėjo 3 diena, sulaukusi 80 metų, palaidota Anapilio kapinėse, Missisauogj, Ontario, Kanadoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems: giminėms, draugams, pažįstamiems už Šv. Mišių aukas, aukas Lietuvių Fondui, gėles ir užuojautą per spaudą, laiškais ir gyvu žodžiu.

Širdingai dėkojame kun. A. Stalioraičiui už Šv. Mišių auką bažnyčioje ir rašančiaus maldas Turner & Porter laidotuvių namuose, ir už palydėjimą į Lietuvių Anapilio kapines, Missisauogj.

Dėkojame grabnešiams: Jonui Kuprevičiui, Jaunučiu Nasvyčiui, Jonui Danaičiui, Bernardui Naujaliui, Algiui Kerniui, Sigitui Krašauskui ir Juliui Slavėnui. Speciali mūsų padėka Vaclovui Verikaičiui už giesmes bažnyčioje.

Ypatingą padėką mūsų brangiai Valerijai Anysienei už rūpestingumą, globą ir moralinę paramą mūsų skausmo valandose.

Didelis ačiū mūsų brangiems draugams Birutei ir Jonui Danaičiams už rūpestį ir globojimą mūsų visų, už surengtas šermenis savo namuose.

Nuliūdę:

DUKTERYS:
ALDONA IR JŪRATĖ
ANŪKAI:
ANDRIUS, INGRIDA IR ALGIS

A. A.

GENEROLUI

STASIUI PUNDZEVIČIUI

mirus, jo sūnui RIMUI ir visiems artimiesiems reiškiau mano gilią užuojautą

Vladas Mieželis

A. A.

SOFIJAI DRUŽIKAUSKIENEI

mirus, dukroms ALDONAI RIMIENEI ir LARISAI JANKŪNIENEI ir jų šeimoms reiškiamo užuojautą

Dr. Vaclovas ir Emilija
Č e k a i